

గేయాలు

పాఠానికి, జానపద, సామాజిక

రవేంద్ర స్మృతి

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కృష్ణ మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శిక్షవృక్ష

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాచారి

గురు గౌరీమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు పీఠప్రహ్లాంధ స్వామి

యోగి పరమహంస

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు తీర్థాంగ స్వామి

గురు లాహిరీ మహాశయి

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు పాయీ బాలా

గురు ఆరదీంద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తివేదాంత ప్రభుపాద

గురు మహాయోగస్వామి

గురు విద్యాప్రజాపానందగిరి

గురు చంద్రకేశవర పరమారాధ్య

వందే గురుపరంపరాం...

నన్ను “నేను” తెలుసుకోవటానికి

నన్ను “నేను” మార్పుకోవటానికి

“నేను” గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంథాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంథాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంథాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకే దాదాపు 5000 పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా <http://www.new.dli.ernet.in>), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(<https://archive.org>), గూగుల్ వెబ్ సైట్(<https://www.google.co.in>), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(<http://www.microsoft.com>) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంథాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటి, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంథాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in> లేక <http://www.dli.ernet.in>
- 2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: <http://www.sairealattitudemanagement.org>
- 3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: <https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: <https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement>

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంధ వీడియోలు: <https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంథపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2990100051762

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంథముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

*** సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు ***

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or](#)
[Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిపూలు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

A Tribute in letters from Friends and family in
memory of their Beloved Alapati Ravindranath

★

రవీంద్ర స్మృతి

★

సంపాదకుడు: సహవాసి

★

నవంబరు, 2001

★

ప్రతులు : 1000

★

ముఖపత్రం : చంద్ర

★

అమూల్యం

★

© & ముద్రణ :

కళాజ్యోతి ప్రెస్ లిమిటెడ్

1-1-60/5, ఆర్.టి.సి క్రాస్ రోడ్స్

ముషీరాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 020

★

విండమూరి సీతాదేవి

ప్రశంసా వాక్యాలు

బెజవాడ గోపాలరెడ్డి,
(ఉత్తర ప్రదేశ్ గవర్నర్
1967-72)

65064

“శాంతి వికేతన్
వెల్లూరు-3
16-7-1985

వింజమూరి సీతాదేవి, ఇటీవలనే పదవీ విరమణ చేశారు. అమె ఉద్యోగ జీవితమంతా జానపద సంగీత గేయాలను సేకరించడంలోనే గడవింది జానపద సాహిత్యము, సంగీతము మన అమూల్య సంపద శతాబ్దములుగా నోటినుండి నోటికి ధ్వనించుచూ, ప్రతిధ్వనించుచూ వచ్చిన, సౌభాగ్యము చదువురాని పల్లె సీమలలో బ్రతికి యుండిన సాహిత్యము, సంగీతము, అపారమైనవి, భూమికి అంటుకుని యుండినవి. నాగరికులకు అవి అందరాని ముత్యాలుగానే వుండినవి ఈశతాబ్దములో, జానపద సాహిత్యమును గురించి కొన్ని విశ్వవిద్యాలయాల్లో పని జరుగుతూనే వున్నది సంగీత విషయమై అంత విరివిగా కృషి జరగలేదు ప్రప్రథమంగా పాడి, ప్రచారము చేయటంలో కృషి చేసిన వారు, సీతా అనసూయగారలు జంట అష్టావధాన కవుల వలె, ఈ వింజమూరి సోదరీమణులు, జిల్లాలలో ప్రచారం చేశారు చాలా ఎండుగా జానపదుల దేశీయ స్వర విధానాన్ని గమనించి, అదే విధానంగా పాడి, రేడియో, రికార్డులు ద్వారా వ్యాప్తంలోకి తెచ్చిన మనత ఈ సోదరీమణులకే దక్కుతుంది.

సేకరణ విషయంలో, అపారమైన కృషి చేసే అవకాశం దాదాపు 25 సంవత్సరాలుగా ఆకాశవాణి జానపద సంగీత

నిర్వాహకురాలిగా, సీతాదేవికి లభించింది ఎక్కడో మారుమూల గ్రామాలకు పోయి, పాటలను విని, వాటి మాటలను వ్రాసుకుని, వాటి స్వర విధానమును గమనించి, కొన్ని వందలూ వేలూ పాటలు సభ్యతా ప్రపంచమునకు అందక మారుమూల దాగి యుండిన మాణిక్యములను సేకరించి అందవేశారు దాదాపు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని అన్ని జిల్లాలలో తిరిగారు పల్లెసీమల జనుల అదర సహకారాలను పొందారు

సీతా అనసూయ గార్లను నేను మొదట కాకినాడలో, 1936 లో డా॥ కట్టమంచి రామలింగారెడిగారు పరిచయము చేయునప్పుడు చూడడం, వారి సమక్షంలో వీరు పాడినప్పుడు వినడము జరిగినది అంటే, దాదాపు 50 ఏళ్ల పరిచయం, వీరితో, వీరి కంఠ మాదుర్యంతో వీరు నా స్నేహితులు, పూజ్యులు, కీర్తి కాయలూ అయిన శ్రీ దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారి మేనకోడళ్లు అవుటవేత మరింత సన్నిహితులైనారు వారి పాటలనుతమ సంగీతము ద్వారా, రేడియోప్రసారముల ద్వారా ప్రచారములోకి తెచ్చారు అనేక నగరాలలో పాడి, ప్రజల రంజింప చేశారు రాష్ట్రపతి భవనంలో రాజేంద్రప్రసాద్, డా॥ రాధాకృష్ణన్ సమక్షంలో పాడి, వారికి సంతోషమునూ ఆశ్చర్యమునూ కలిగేటట్లు చేశారు జీవితాన్నే దీనికి కైంకర్యము చేసినారా అనిపిస్తుంది

ఇప్పుడు సీతాదేవి ఈ గేయాలను కొన్ని సంపుటాలుగా, శీరి కల క్రింద విభజించి ప్రచురించ పూనుకొనడం చాలా ప్రశంస నీయమైన పని. ఈ కృషికి కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తగు రీతి సహాయము చేయగలవని ఆశించు చున్నాను ఈ ధార, కాలపు ఎడారులలో ఇంకిపోకుండా చూడవలసిన బాధ్యత అందరి మీదనూ కలదు ఈనాడు ప్రచురణ కాబోయే ఈ సంపుటాలు ఆంధ్రుల మన్నన పొందకలవని ఆశిస్తున్నాను

బెజవాడ గోపాలరెడ్డి

అభినందన

డాక్టర్ పి వారాయణరెడ్డి

6-3-845, సోమాజీగూడ

ఎమ్. ఏ. పి. హెచ్.డి, డి.ఎల్.బి

హైదరాబాద్-500 482

వైస్ ఛాన్సలర్ - ఆంధ్రప్రదేశ్

9 - 9 - 1985

ఓపెన్ యూనివర్సిటీ

వింజమూరి సోదరీమణుల్లో ఇటు సీత-అటు అనసూయ, లలిత సంగీత ఝురికి రెండు గట్టు. వాళ్లు ఇద్దరుగా పుట్టారు కాబట్టి, రెండు గట్లని అన్నాను నిజానికి వారి ప్రతిభ అవిభాజ్య జీవధార

సీతాదేవి ఏళ్ల తరబడిగా ఏరుకున్న పల్లెపాటల రాసులు బళ్లకందేనా? విడమరివి పాడాలంటే వేయి గొంతులు చాలేనా ?

‘లాలి - తాళి-’ తాను సేకరించిన జానపద గేయాల మొదటి సంపుటి పేరు. ఎంత బాగా కుదిరింది. మనిషి జీవితంలో రెండే ముఖ్యమైన ఘట్టాలు. పుట్టుక, పెళ్ళి. ఈ రెంటిని రెండు ముక్కల్లో ఎంత నిండుగా కుదించారో రచయిత్రి.

మామూలుగా జానపద గేయాల సంపుట్టుల్లో బాగా నలిగినవే ఉంటాయి. ఈ సంపుటిలోవి జానపదుల నోళ్లలో నలిగినవే అయినా మన చెవులకెక్కినివి చాలా ఉన్నాయి.

సీతాదేవి సేకరించి కూర్చిన ఈ పాటలు జానపద గేయ పేటికలో భద్రపరిచిన పగడాలు. అందుకు నా అభినందన.

పి. వారాయణరెడ్డి

... ని వే ద న ...

రవీంద్రనాథ్ గారిలో పరిచయం ఓ పరీమళం ...

ఆలంకారికంగా చెప్పటంలేదు. అనుభూతి పూర్వకంగా చెబుతున్న మాట.

అది చిరపరిచయమే కానక్కరలేదు చిరు పరిచయమైనాసరే, చెరగని ముద్రగా మిగిలిపోతుంది. ఆయన ఆర్త మనస్కత, సాహోదరం, సంస్కారం, సౌజన్యం తలపునకొస్తాయి. అంటే అది మామూలు పరీమళం కాదు; సాహృద సారథం.

ధన్యమందంలో బుద్ధుడు ఒక కమ్మని మాట చెప్పాడు:

“సత్పురుషుల మంచితనం
ఝంఝానిల ధాటి కాగి
దిగంతాల పర్యంతం
సుగంధాలు పంచుతుంది”

అంటే సత్పురుషుడు సర్వదిశలా న్యాపిస్తాడు. (“సబ్బాదిసా సప్పరిసో పవాతి” - పాళీ) కాబట్టే రవీంద్రనాథ్ గారు ఎందరికో స్రయితము డయ్యారు. ప్రియబాంధవుడయ్యారు. ప్రభుత్వంలో ఉన్నత స్థానాలు అధిరోపించిన బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు, రాష్ట్రపతి నీలం సంజీవరెడ్డి గారు, ప్రధాన న్యాయమూర్తులు శ్రీ ఆవుల సాంబశివరావు, శ్రీ జయ చంద్రారెడ్డి, శ్రీ కోకా రామచంద్ర రావు, కవి, సాహితీ మేరువు ఆచార్య సి. నారాయణరెడ్డి, డాక్టర్ జి.వి. కృష్ణరావు, గోపిచంద్, సంజీవదేవ్, ఐ.ఎ.ఎస్., ఐ.సి.ఎస్. అధికారులు, ప్రసిద్ధ రచయితలు, మేధావులు రవీంద్రనాథ్ గారితో తమ పరిచయాన్ని అమూల్యంగా భావించారు. జీవితాంతం గుర్తుంచుకున్నారు. అనేక విషయాల పై చర్చించారు. అభిప్రాయాలు కలబోసుకున్నారు. సమాజంలో పెద్ద హోదాలో వున్నవారే కాదు, సామాన్యులూ ఆయనకు స్నేహితులు, సన్నిహితులు అయ్యారు. వయస్సులో, అనుభవంలో నమృతజ్ఞులు కాని వారితోనూ ఆయన దెలిమి చేశారు. మైత్రి నెరపారు. చనువుగా మెలిగారు. తరాల అంతరాలనే కాదు, హోదా, పేరు, పలుకుబడి, సామాజిక స్థాయి ఇత్యాది తేడాలను కూడా అధిగమించిన సాహృదానికి రవీంద్రనాథ్ ప్రతీక. డాక్టర్ సి. నారాయణరెడ్డి గారంతటివారే “పరిసంశిస్తున్న ఆ స్మృతులను అక్షరాల ద్వారా

పరిచయం

పాలగుమ్మి విశ్వవాదం

హైదరాబాద్

రిటైర్డ్ లలిత సంగీత నిర్వాహకుడు

18-9-1985

ఆల్ ఇండియా రేడియో

సుమారు పది పదిహేను సంవత్సరాల క్రితం వరకు ఆంధ్ర దేశంలో ఇంటింటా ఎంతో చనువుగా, అప్యాయంగా తలుచుకునే పేర్లు అనసూయ - సీత ఈ నాటికి కూడా కొందరు అడుగుతుంటారు “వీళ్ళల్లో సీత ఎవరు అనసూయ ఎవరు” అని. విడదీయలేనంతగా కలిసిపోయి పెరిగిన సంగీతపు జంట యిది. ఏవో సుందర ఉధ్యానవనాల్లో విహరిస్తూ కొత్తసువాసనలు వెంట తెచ్చుకున్న సీతాకోక చిలుకల్లాగ కన్పించేవారు వీళ్ళు-ఆరోజుల్లో. వీళ్ళపాట విని, మతులు పోగొట్టుకున్నవారు ఉన్నారు, కవితాస్వలు వ్రాసిన వారున్నారు.

శాస్త్రీయ సంగీతానికి భిన్నమైన ఒక సంగీతానికి రూప కల్పనజేసి, అది ప్రజలు వినేట్టుచేసి దానికి సభాగౌరవం కలిగించిన ఘనత వీరికే దక్కుతుంది. ఆరోజుల్లో వింజమూరి సోదరీ మణుల పాటలేని సభలు గాని సమావేశాలుగాని బహు అరుదు.

స్వాతంత్ర్య భావాలతో జాతి మేల్కొన్న సమయంలో, ప్రముఖ భావ కవుల కలాల్లోంచి ఉరకలువేస్తూ కొత్త పోకళ్ళతో వచ్చిన ప్రతిగీతం అనసూయ సీతల గళాల్లో మార్మోగి, సారకం అయింది అందుకే మేనమామ కృష్ణశాస్త్రిగారి పాటలు వీళ్ళ నిక్షేపాలు

అనసూయ సీతలకి కొన్ని అదృష్టాలు కలిసివచ్చాయి ఒక ప్రక్క పండితుడు, నాటకర్త, సహృదయుడు అయిన తండ్రి నరసింహారావుగారు మరోప్రక్క మేరువులా మేనమామ కృష్ణశాస్త్రి. కాకినాడలో సాయంకాలాలు వీళ్ళ ఇల్లు దర్బారులా ఉండేది.

కృష్ణశాస్త్రిగారు సభాపతి వివిధ రంగాల్లో ప్రముఖులు కొలుపు తీర్చేవారు. సంగీత విద్వాంసులు మునుగంటి వెంకట్రావుగారు. జానపద సంగీత పితామహుడు వల్లారి జగన్నాథరావుగారు, శివ శంకరశాస్త్రిగారు. అడివి బాసిరాజుగారు - ఇలా ఒకరేమిటి? కవులు కళాకారులతో కలకలాడుతుండేది భవిష్యత్ని ఎంతో ఆశతో, నమ్మకంతో ఊహించుకొనే రోజులవి కొత్త ఉత్సాహంతోణికిసలాడే రోజులవి కొత్తకవితలు మొదట అక్కడే వినిపిస్తుండేవి. మధ్య మధ్య అననూయ సీత పాటలతో నిత్యకల్యాణం పచ్చతోరణంలా ఉండేది మునుగంటి వెంకట్రావుగారి వలన శాస్త్రియ సంగీతంలోనూ, వల్లారి జగన్నాథరావుగారి వల్ల జానపద సంగీతంలోనూ వీళ్ళిద్దరికీ అభిరుచి ఏర్పడింది.

అకాశవాణి హైద్రాబాద్ కేంద్రంలో సీతాదేవి జానపద సంగీత శాఖను చేపట్టి నప్పటినుంచీ, ఆమె జీవితంలో కొత్త మలుపు వచ్చింది జానపద సంగీతానికి మంచిరోజులు వచ్చాయి. ఎక్కడో మారు మూలల్లో మరుగున పడిపోయిన జానపద సంగీతం వెలుగులోకి రావడం మొదలైంది అమాయకులు పాడుకునే అనాగరికమైన పాటలుగా జమకట్టబడి, పల్లెపట్టులకే పరిమితమై పోయిన ఈ జానపద సంగీత సంపదవైపు పట్నవాసుల దృష్టి మరల్చింది సీతాదేవి అకాశవాణి ద్వారా ఎంతోమంది జానపద గేయాలు సేకరించారు. ఎన్నో సంకలనాలు వచ్చాయి జానపద గేయాలకు ప్రాణం. వాటికి నీడగా అంటిపెట్టుకున్న సంగీతం. సహజమైన సంగీత కవచంతో అవిర్భవించిన పాటలు జానపద గేయాలు. అల్లాంటి సజీవమైన జానపదగేయాలని ఆంధ్ర ప్రజా నీకానికి అందించిన ప్రత్యేకత సీతాదేవిది.

ఒక టేపరికార్డర్ని, ఒక ఇంజనీరుని వెంటబెట్టుకొని, ఆంధ్ర దేశంలో మారుమూల ప్రాంతాలకు వెళ్ళి, ఎన్నోగేయాలు యథా తథంగా సేకరించింది సీతాదేవి. ఇందులో ఎన్నో ఇబ్బందులు

ఎదురై యేవి. జానపదులు కొత్తవాళ్ల దగర పాడమంటే బిగుసుకు పోతారు. వాళ్ల పరిసరాల్లో హాయిగా పాడుకుంటారు. అలా వాళ్ళు పాడుకుంటూంటే వింటేనే వాటిరువి తెలుస్తుంది వాళ్లసహజ ధోరణిలో పాడేలా చేయడానికి ఎంతో ఓర్పు, నేర్పు కావాలి వాళ్లతో చనువు పెంచుకోవాలి వాళ్ల జీవన విధానం మీద సానుభూతి ఉండాలి. వాళ్ళ మాట్లాడే భాషలో వారికి చేరువ కావాలి ఒక్కొక్కప్పుడు వాళ్ళు పాడేపాటలో మాటలు తెలియవు. జానపదుల పలుకుబళ్ళు తెలిసుండాలి, మాండలికాలతో పరిచయం ఉండాలి సంగీత జ్ఞానం ఉండాలి. ఈ లక్షణాలన్నీ సీతాదేవికి దండిగా ఉన్నాయి.

అన్నిటికంటే పెద్ద ఇబ్బంది ఇంకొకటి ఉంది ఒక రకమైన శీతోష్ణపరిస్థితులలో ఏపుగా పెరిగిన మొక్క, ఇంకో వాతావరణంలో నాటితే, వడగొట్టి వాడిపోవచ్చు అలాగే ప్రశాంత వాతావరణంలో, పల్లెపట్టణాలతో సహజ మాధుర్యంతో వినబడే జానపదగేయం, నాగరిక వాతావరణంలో శిక్షణపొందిన గాత్రాల్లో పడితే, వాటి అసలు అందం అడుగున పడిపోయి, పల్లెపట్టణముకు పట్టుచీరగట్టి ఏడు వారాల నగలు తొడిగినట్టు ఉండే ప్రమాదం ఉంది ఈ ప్రమాదంలో పడకుండా, అవి పాడడానికి అనువైన గాత్రాలను ఎంచుకొని, ఆ పాటల సహజమైన అందచందాలు వెదజల్లుతూ ఆకాశ వాణి ద్వారా ఎన్నో పాటలు సమర్పించింది సీతాదేవి. అవన్నీ ఆధునిక శ్రోతలకు కూడా దగ్గరగా వచ్చి, ఎంతో ప్రచారం పొందాయి ఇల్లా ఎంతో శ్రమపడి, సేకరించి ప్రచారంలోకి తెచ్చిన జానపదగేయ సంపద, సీతాదేవి పుస్తకరూపంలో మనకి అందిస్తున్నది.

తన 25 సంవత్సరాల కృషి ఫలితాన్ని ఆంధ్ర ప్రజాసీకం హార్షించి ఆదరిస్తారని నా నమ్మకం

ఈ సంకలనంతోపాటు, ఆ పాటల కాసెట్ కూడా జత పరిస్తే బంగారానికి తావి అబ్బినట్టు ఉంటుంది

పాలగుమ్మి విశ్వవాదం

65064

సుమాంజలి

రిటైర్ అయిన రోజున, ఇకముందు నేనేం చెయ్యాల్సి అనే అలోచన కలిగింది. నాకు జ్ఞానం వచ్చిన దగ్గర నుంచీ మా అక్కయ్య, కళాప్రపూర అనసూయాదేవితో కలిసే పాడడం అలవాటైపోయింది. అందుకే, ప్రజల్లో మేమిద్దరం ఒకే వ్యక్తిగా నిలిచిపోయాం.

వ్యక్తిగతంగా నాకు పేరు సంపాదించి పెట్టింది ఆకాశవాణి. అనంతకి కృతజ్ఞతలు చెప్పకోడం నావిధి. వినయపూర్వకంగా చెప్పకోవాలంటే, జ్ఞానపద సంగీతశాఖకు, ప్రప్రథమ నిర్వాహకురాలిగా, జ్ఞానపద సంగీతానికే ఆకాశవాణిలో, ఓప్రత్యేక స్థానాన్ని సంపాదించి పెట్టకలిగానన్న అత్యంత సంతృప్తి పొందకలిగాను, శ్రోతల అభిమానాన్ని అందుకో కలిగాను.

ఇలా ఉద్యోగ రీత్యా సేకరించిన పాటలు కోకొల్లలు వీటిలో కొన్ని పుస్తక రూపంలో పొందుపరచాలనే సదుద్దేశం కలిగింది.

కర్నాటక సంగీతంతో బి.యే. అయాక, 'ఆంధ్రదేశపు జ్ఞానపద సంగీతంలో పరిశోధన చేసి, 1952లో ఎం.లిట్ డిగ్రీని పొందాను. ఆ పరిశోధనా ఫలితమే, ఇటీవల వెలువడిన, నా ఇంగ్లీషు గ్రంథం 'Folk Music of Andhra Pradesh'. అది కేవలం, శాస్త్రీయ దృష్టితో, సంగీతపరంగా వ్రాసింది సంగీతజ్ఞులకే ఎక్కువగా అందుబాటులో వుండేది

కాని, ఇప్పుడు తలపెట్టిన ఈపాటల పుస్తకాలు, ఆబాలగోపాలానికి అందుబాటులో వుండాలని నా సంకల్పం. దాదాపు ఈపాటలన్నీ ప్రతీరోజూ ఆకాశవాణి ప్రసారాల ద్వారా అందరికీ వినిపిస్తూ

న్నవే కనుక, స్వరాలతో వేయదలచుకోలేదు, అలావేస్తే, ఆ పరిధి విద్వాంసులకే పరిమితమవుతుంది. ఎవరైతే నాకీ పాటలు అందించారో, ఆ పల్లె ప్రజలు భద్రపరచుకోలేని పాటల్ని, వారికే తిరిగి పుస్తకాలుగా అందించి తరించాలనిపించింది నా మొదటి కానుక 'లాలి- తాళి'- జోల పాటలు, పెళ్ళిపాటలు.

డా. బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి ఆశీర్వాదక ప్రశంసలు, డా. సి నారాయణరెడ్డిగారి అభిమాన పూరితమైన అభినందన, పాలగుమ్మి విశ్వనాథంగారి సన్నిహిత పరిచయ వాక్యాలు, నా కెంతో ఉత్సాహాన్నీ ప్రోత్సాహాన్నీ కలిగించాయి వారికి నా హృదయ పూర్వక సుమాంజలులు

ఈ పుస్తకాన్ని అకర్ణణీయంగా రూపొందించిన చిత్రకారుడు, మా మామయ్య దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారి కుమారుడు బుజ్జాయికి నా ఆశీర్వాదాలు ఇంత చక్కగా ముద్రించిన శ్రీ సేవామందిర్ ప్రెస్ వారికి అభినందనలు.

ఆర్థిక సహాయాన్ని అందచేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారికి, నా ప్రత్యేకాభినందనాలు.

వింజమూరి పీతాదేవి

రవి కృషి...

1942...

1995...

అంబనాలు ...
అభిప్రాయాలు !

నేను నేనే...!

“నేను ఎవరిని అని చాచుంది ప్రశ్నించుకొంటూ ఉంటారు చి-
ప్రశ్నను గురించి మీరేమైనా ఆలోచించారా?” అని డాక్టర్ రవీంద్రనాథ్
గారిని ఒకసారి ప్రశ్నించినప్పుడు, “నేదాంతులు మాటాడుకునే లెక్క
ఏమిటో నాకు తెలియదు కాని, నా మాత్రానికి నేను దానికి ఈ విధంగా
సమాధానం చెప్పుకొంటాను” అన్నారు ఆయన

“నేను నేనే నేనుకు ఆర్థం చెప్పుకోవడానికి నేను నానుంచి దయచేసి
పోవలసిన సనిలేదు జీవితంలో అనేక సన్నివేశాలు ఎదురవుతూ
ఉంటాయి వాటిల్లో నా పాత్రను నేను నిర్వహిస్తూ ఉంటాను
మామూలుగా ఈ పాత్రల సరింగా నేను ‘ఇది’, ‘అలా’ అని
చెప్పుకొంటాం కేవలం నేను తండ్రి, భర్త, స్నేహితుడు మొదలైన పాత్రల
సంయోగం మాత్రమే కాదు అంతకంటే ఎక్కువ నాకు కొన్ని

రవీంద్ర స్మృతి

లాలి బంగరు బొమ్మ

లాలి బంగరు బొమ్మ లాలి మాయమ్మా!

లాలి ముద్దుల గుమ్మ లాలి సీతమ్మా! ||లాలీ||

బెలువుగా మిథిలాపురంబు చేపట్టి,

బెలగుచును జనకునకు నుతగాను పుట్టి ||లాలీ||

సీత యను పేరుతో ప్రఖ్యాతి బుట్టి,

సిరులు సొంపరయ రాముని చేయి బట్టి ||లాలీ||

పగడంపు రత్నాల డోలికను గట్టి

సొగసైన ముత్యాల జాలారు వేసి ||లాలీ||

రంగైన బంగారు గొలుసు లమరించి,

రంగుగా సీతాభి రాజిని చేర్చి. ||లాలీ||

ఘల్లుమని మొలనూలు గంటలు మ్రోయ,

దండైన వంకీలు మెండుగా మెరయ ||లాలీ||

మెడనున్న హారములు మెలికలుగ జార,

పంకజాక్షులు తొట్టె పాడి యూచెదరు. ||లాలీ||

పడతులకు పచ్చల చొక్కెలు జార,

పాపిటలు చెదరగ పయికొంగు తూల ||లాలీ||

పద్మముఖులు చెదర, పరమ కృప మీర,

లాలనుచు పూచెదరు రమణులు నిలచి. ||లాలీ||

జీవితాంతం మానవీయ ప్రవృత్తిని,
అన్యజన్మైత్రిని తన మనుగడలోని
అవిభాజ్య పార్శ్వాలుగా మలచు కొన్న
ఆలపాటి రవీంద్రనాథ్ రుచిరస్మృతి

రుచిర స్మృతి

★

డాక్టర్ సి. నారాయణరెడ్డి

కాళ్ళ గజ్జలు గొనుచు కడియాలె గొనుచు,
కొశల్య నాయనమ్మ వచ్చె నేడవకు!

పుట్టు టందెలు గొనుచు పులిగోళె గొనుచు,
భూదేవి అమ్మమ్మ వచ్చె నేడవకు!

ఏడవకు కుశకుమార! ఏడవకు తండ్రి!

ఏడుస్తే నిన్నెవ్వ రెత్తుకుందురు?

చేతి మురుగులు గొనుచు చాకట్లె గొనుచు,
శాంతమ్మ మేనత్త వచ్చె నేడవకు!

లక్షవేల గొడుగులు రంజిల్లు చుండ,

లక్షన్న పినతండ్రి వచ్చె ఏడవకు!

సెనగపువ్వుల దుప్పటి, చేతిరుమాలు గొనుచు,
శత్రుఘ్నుడు పినతండ్రి వచ్చె నేడవకు!

కోటివేల గొడుగులు రంజిల్లు చుండ,

విలుకలే గొనుచు,

రావిరేకులు గొనుచు,

రత్నాలు గొనుచు,

శ్రీరాము మీ తండ్రి వచ్చె నేడవకు!

అకులు పోకీలు హనుమంతు గొనుచు,

హనుమంతు మన బంటు వచ్చె నేడవకు!

అడవికి మీ తండ్రి నను విడువ నంపె,

మన కెవ్వరున్నారు మముగన్న తండ్రి?

పైనున్న పక్షులు బంధువు లవి కొడుకా!

అవి మన బంధువులు మముగన్న తండ్రి!

చిచ్చో లాలి లాలి లాలో

చిచ్చోలాలి లాలిలాలో శ్రీరాముల లాలీ!
అయోధ్య బాలకులారా! అయ్యో ఏడవకు!
చెట్టూ చెట్టూ ఆకులు దిని, సెరువు నీళ్లు తాగి,
ఎన్నాళ్లు బ్రతుకుదు కొడుక? ఈ అడవిలోన?
అడజన్మ మెత్తితి కొడుక, అమిదాయె నాకు;
నీతనై జన్మించితి కొడుక, సిగ్గాయె నాకు!
ఏలు ఏలుకి వుంగరాలు, మెడ సందనాలు,
శ్రీరాములు మీ తండ్రి తెస్తా డేడవకు!
పుయ్య పసుపులు దెబ్బ, పువ్వులు దెబ్బ,
మీ అవ్వ కౌశల్య వస్తా దేడవకు!
ఊగ ఉయ్యాల దెబ్బ, ఉగ్గు గిన్నెదెబ్బ!
నీతాత జనకుడు వస్తా డేడవకు!
ఇక్కడ కలిగిన సంతలు కొడుకా!
నీకు అయోధ్యలో కలిగుంటే,
పది ఏళ్లనాటి పాత బియ్యం పచ్చానికి అమరు.
ఇక్కడ కలిగిన సంతలు కొడుకా!
నీకు అయోధ్యలో కలిగుంటే,
పది ఏళ్లనాడు పాత కరివేపాకు పచ్చానికి అమరు

లాలి శ్రీ రఘురామ

లాలి శ్రీ రఘురామ,

లాలి గుణధామా!

లాలి నడిపూడి పుర

ధామ, శ్రీరామా!

॥లాల్॥

శశి భాను గొలుసులతో,

సత్వజాలరుతో,

పొనగు మంచమున మేల్

కుసుమ ధామములే,

॥లాల్॥

అనమాన భక్తితో,

కనుల వేడుకతో,

కసిదీర నూచ, వసి

యించు జానకితో!

॥లాల్॥

రామా లాల్

రామా లాల్, మేఘ శ్యామా, లాల్ !

తామరస నయనా ! దశరథ తనయా ! లాల్ !

రామా లాల్ ॥

అబ్బ వదనా, ఆటలాడి అలసి నావురా ,

బొజ్జలో పాలరుగు దాక నిదుర పోవరా !

రామా లాల్ ॥

జోల పాడి జోకొట్టితే ఆలకించేవు ,

చాలించి మరి వూరుకుంటే సంజ్ఞ చేసేవు !

రామా లాల్ ॥

అద్దాల తొట్టె లోను నీవు అమరి యున్నావు ;

ముద్దు పాప డున్నా డంటే మురిసి చూసేవు !

రామా లాల్ ॥

ఎంతో ఎత్తు మరగినావు, ఏమిసేతురా ?

బుంగ పట్టుకుని పెద్ద బూచి వచ్చేను !

రామా లాల్ ॥

నిదుర పోడమ్మా మా రాముడు

నిదుర పోడమ్మా మారాముడు,

శ్రీరాముడు బెదరినా డమ్మా!

నిదుర పోడమ్మా!

నిదుర పోడమ్మా వా డలిగే కారణ మేమో?

నిదుర బుచ్చదమన్న బెదరి బెదరి చూచు!

నిదుర పోడమ్మా!

కలలోనే ఆ పది తలలు వాడు వచ్చి,

నిలిచి యున్నాడేమో పలువరించను సాగె!

నిదుర పోడమ్మా!

గట్టిగ మనము వశిష్టుని పిలిపించి,

దిష్టికి వీబూది పెట్టించిన గాని!

నిదుర పోడమ్మా!

నిదుర పోడమ్మా !

నిదురా పోడమ్మా, మా రాముడు
బెదరినాడేమో ?

లోలాక్షి కమలాక్షి పసిబాలులతో కలిసి,
అటలాడి నవుడు బెదరి నాడేమో, మారామయ్య ?
నిదుర పోడమ్మా

వీధూ వీధులు తిరిగి, సాధుల పిలిపించి,
సాధుల పిలిపించి, రక్షరేకు కట్టిన గాని;
నిదుర పోడమ్మా !

పసుపునీరు సున్నం పైబార దిగదుడిచి,
దిగదుడిచి గుంట్లా పోసినగాని;
నిదుర పోడమ్మా

పాలు ఇంగువ సున్నం కలిపి దిగదుడిచిన, గాని
దిగదుడిచి పచ్చనసెట్టు కింద పారబోసిన గాని ;
నిదుర పోడమ్మా !!

భూమి లెంబడి తిరిగి, భూతవైద్యుని పిలిచి,
రాగి రక్షరేకు చేత కట్టిన గాని ;
నిదుర పోడమ్మా !

నిదుర పోడు కృష్ణుడు

నిదుర పోడు కృష్ణుడు బెదరినాడు,
అయ్యో వీడు నేడు బెదరినాడు!

కుదురుగా ముజ్జగములు, జో

కొట్టి నిదుర బుచ్చిన గాని;

నిదుర పోడు !

గట్టిగ విభూది నుదుట

పెట్టిజూచి, సంధ్యవేళ

గుట్టుగాను గొప్పదిష్టి

తీసి వేసిన గాని;

నిదుర పోడు !

తంత్రమున నేడు మహా

మంత్ర వాదులచే నాభి

మంత్రంపించి, మొలకొక్క

యంత్రము గట్టిన గాని ,

నిదుర పోడు !

బాలరో! సుదర్శనము

కేల రాదు కృష్ణునికి ,

బాల గ్రహ దోష శాంతి

చాలగ తీసిన గాని,

నిదుర పోడు !

అప్పా రావోయీ

అప్పా రావోయీ, ఒప్పుల కుప్పా రావోయీ !
తప్పాటడుగూ లిడుచును మా అప్పా రావోయీ !

అంగీ లోపల నీ బొజ్జ అకలి గొన్నాది,
బంగారు నాతండ్రి ! నీకు పాలు పోసేను ! అప్పా రావోయీ !

రంగుగ నేనెంత పిలిచినరాక గునిసేవు ;
బంగ వట్టుకుని పెద్ద బూచి వచ్చేను ! అప్పా రావోయీ !

లాల పోసుకో, బాబయ్యా ! చాల ప్రొద్దాయె ;
తాలిమితో నీ కావెనుక వెన్న వుంచేను ! అప్పా రావోయీ !

పాలూ బువ్వా తిని తొట్టెలో పవ్వళించితే,
లాలి పాటలతో నిన్ను జోలపాడేను ! అప్పా రావోయీ !

నరిపేదు కట్టి నిన్ను ముస్తాబు చేసేను,
అరుదుగ నీ చదురులోకి అడుకో బొమ్మి ! అప్పా రావోయీ !

ఉరువైన నీ సొగసు చూచి ఉత్సకించేరు,
తిరుగ బోకుమీ స్వారీలో, దృష్టి తాకేను ! అప్పా రావోయీ !

ఆ తొట్టి యీ తొట్టి

ఆ తొట్టి యీ తొట్టి అక్షరంబుల తొట్టి,
ప్రారంభ మాయెనే ఉయ్యాలో!

రక్షకుడు కృష్ణయ్య తొట్టె లోపల, తా
నూగుతు నున్నడే ఉయ్యాలో!

వన్నెండు స్తంభాల ఆ వర్ణ శాలల్ల,
ఆ తొట్టో లేసిరె ఉయ్యాలో!

రక్షకుడు కృష్ణయ్య తొట్టె లోపల, తా
నూగుతు నున్నడే ఉయ్యాలో!

వన్నెండు బార్లది మంచపు నులక,
మనసుతో నల్లెనే ఉయ్యాలో!

రక్షకుడు కృష్ణయ్య తొట్టె లోపల, తా
నూగుతు నున్నడే ఉయ్యాలో!

వంచ కన్నెలు కూడి,

వంచ వేదము చదివి,

ఆ తొట్టె ఊపిరే ఉయ్యాలో!

రక్షకుడు కృష్ణయ్య తొట్టె లోపల, తా
నూగుతు నున్నడే ఉయ్యాలో!

జో జో జో లాలా

జో జో జో జో లాలా !
జోజోజో నంద బాలా !

నా నవనీత చోరా !
నా నంద గోపాలా !
నా యశోద బాలా !
నా వేణు గోపాలా !

॥జో జో జో॥

నా చిన్నారి తండ్రి !
నీ ముద్దు లివ్వరా !
నా కన్నారి తండ్రి !
నీ నవ్వు లేవిరా ?

॥జో జో జో॥

తలుపు లేసినారు
తనవా రెవ్వరేమి ?
వేసీమూసీనార
చిన్నికృష్ణుడమ్మా !

॥జో జో జో॥

గొల్లా వీధినుండి
వెన్నా దొంగ లేమి ?
పొన్నా చెట్టు నున్న
చిన్నీ కృష్ణుడమ్మా !

॥జో జో జో॥

కస్తూరి రంగ లాలీ

కస్తూరి రంగ లాలీ! శ్రీహరీ!

కావేటి రంగ లాలీ!

నదురుడు అవతార మెత్తినపుడు,

ఏడుగురు దాదులను సంహరించి నపుడు; ||కస్తూరి||

నిద్దట్లో ఆ బాలుడు కేరుకేరని ఏడ్వగా,

అమ్మ యశోద లలనాక్షీ! నన్నెత్తు కోవమ్మా!

నిన్నెత్తు కుందునే గోపాల, నిముషమ్ము తాళు తండ్రీ!

||కస్తూరి||

తడి వస్త్ర మిడిసి నాది యశోద, పొడి వస్త్రం గటినాది,

బాలుణ్ణి యెత్తుకోని యశోద, సక్కదనము చూసేను!

నిన్నెత్తుకోని గోపాల, ఏతావు బోదురా, కన్నతండ్రీ?

|| కస్తూరి ||

ఏ బూచివా డొచ్చేనో పవళించు కన్నతండ్రీ!

ఏ జోగివా డొచ్చేనో పవళించు కన్నతండ్రీ!

జో గేమి చేసునమ్మా? జోగి మందులు తంతులు,

ఎప్పటికి నా జేబులో నుండు నమ్మా! || కస్తూరి ||

ఈపున ఇంద్రమణి, గోపాల, అరిసేత వైకుంఠము,

చికురన చింతామణి, గోపాల, నాలికన నక్షత్రము,

బొడ్డున పారిజాతం, గోపాల, ఈపున ఇంద్రమణి! ||కస్తూరి||

లాలి శ్రీ కృష్ణయ్యా

లాలి శ్రీ కృష్ణయ్యా!

నీల మేఘ వర్షా!

బాల గోపాల, కృష్ణ,

బాలు, నిదుర పోవయ్యా!

॥లాలి॥

శృంగారముగ నిన్ను

బంగారు తొట్టెలో

రంగుగ నుంచి నే

జోలపాట పాడెదను!

॥లాలి॥

ఇందరి లోపల నీకు

ఎవరు కావలె నయ్యా?

ఇందీవరాక్షి కా

శింది యే కావలెనా?

॥లాలి॥

లలితాంగి రుక్మిణీ

లలనయే కావలెనా?

పలుకు కోకిల సత్య

భామయే కావలెనా?

॥లాలి॥

జో జో నందా

జో జో నందా జోపాల నందా

రాజగోపాలా ! నంద గోపాలా !

॥జో జో జోజో॥

అకిట్ల పాపమ్మ వాట లాడంగ

గన్నేరు పువ్వుచ్చి కిన్నెర పాడూ !

„

వుంగరాల మీన రంగూలు వేసే,

రంగైన భద్రాద్రి రాము డేలంగ !

„

వాసాల సందునీ మీసాల ఎలకా,

పాపసేతిలో గిరికె పారేయె ఎలకా !

„

ఊకో పాపమ్మ ఊకోవమ్మా !

ఊకోమని యమ్మ ఊరు తిరిగొచ్చా !

„

పాటల్లు పాడంగ పల్లెలు తిరుగా,

వదము పాడామని పల్లె తిరిగొచ్చా !

„

కాకమ్మ పిచికమ్మ కతలు సెప్పేను,

పట్టు మెత్తల లోన పండుకో వమ్మా !

„

చెట్టు చెట్టూ తిరిగి

చెట్టు చెట్టూ తిరిగి, చామంతి పూదెచ్చి
 వేతి కిచ్చినగాని, నిదుర బోడమ్మో!
 శ్రీకృష్ణుడు బెదరి నా డేమో!

॥నిదుర॥

భూము భూములు తిరిగి, భూతవైద్యుల దెచ్చి,
 బుజముబుజము పట్టి బులువారింబిన గాని,

„

రాజ్య రాజ్యము తిరిగి, రస వజ్రుల దెచ్చి,
 సాన మీద గంధము నూరి పోసిన గాని,

„

వేన్నీళ్లు నన్నీళ్లు ఏకంగ వడదించి,
 జారాడు బండ మీద జలకా మాడినగాని,

„

కళ్లా కాటుకపెట్టి, కస్తూరి బొట్టు వెట్టి,
 నల్లన్ని మేనంత సాంబ్రాణేసిన గాని,

„

వట్టు బట్టలు చింపి, పొత్తిళ్ల తా బరసి,
 పొత్తిట్లో బాలుణ్ణి పవ్వళించిన గాని,

„

ఎండీది ఉయ్యాల, పగిడీవి సేరుల్లు,
 పగిడి సేర్లా పట్టి పాట పాడిన గాని,

„

బంగారి వన్నెల పావీరము చేయించి,
 బాలా సేతి కిచ్చిన గాని,

„

నిదుర పోవయ్యా

నిదుర పోవయ్యా, జోకెట్టద గాని!
నాగుంబాముల రెండు నడి కట్టూ కట్టుక,
నాటక మాడేటి నాయినా! కృష్ణా! నిదుర పోవయ్యా!

నాటక మాడేటి నాయినా! కృష్ణా!
జీడి పలుకులు నీకు తెచ్చి పెట్టద గాని,
జిద్దు సేతలు మాను, నాయినా! కృష్ణా! ||నిదుర||

సార పలుకులు నీకు తెచ్చి పెట్టద గాని,
సరసాలు మానుర, నాయినా! కృష్ణా! ||నిదుర||

మొరి పలుకులు నీకు తెచ్చి పెట్టద గాని,
మోటు సేతలు మాను, నాయినా! కృష్ణా! ||నిదుర||

కోమ టోళ్ల వాడల్ల కోలాలు వేయంగ,
అట లాడి నావంట, నాయినా! కృష్ణా! ||నిదుర||

బాప నోళ్ల వాడల్ల బతుకమ్మ లాడంగ,
పాట పాడి నావంట, నాయినా! కృష్ణా! ||నిదుర||

లాలించు కృష్ణయ్యా

లాలించు కృష్ణయ్యా!

నీల మేఘము చాయ,

నీల మేఘుని చాయ,

నిద్రబో కృష్ణయ్యా!

లాలించు కృష్ణయ్యా!

సుందరమైన వనములో

బంగారు భవనములో

పాల మీగడ మీద

పవళించు కృష్ణయ్యా!

లాలించు కృష్ణయ్యా!

రాలిన పూవ్వులన్నీ

రాసులొయ్యి కృష్ణయ్యా!

పోసిన పువ్వులన్నీ

దండలు గుప్పు కృష్ణయ్యా! లాలించు కృష్ణయ్యా!

ఇందా రందరిలోను

ఎవ్వరు కావలెను?

రూపులకు చక్కని

రుక్మిణిదేవి కావలెనా?

లాలించు కృష్ణయ్యా!

లాలనుచు పాడరమ్మా

లాలనుచు పాడ రమ్మా; ఈబిడ్డ
లక్ష్మీ విలాసు డమ్మా!

శ్యామలా రూపు డమ్మా, ఈ బిడ్డ
లీలావతారు డమ్మా!

॥లాలి॥

కరమున కంకణంబు, ఈబిడ్డ
శిరమున పింభ మమ్మా!

ఉరమున శ్రీవత్సము, ఈబిడ్డ
హరి యనుచు పాడ రమ్మా!

॥లాలి॥

పాదమున చక్ర మమ్మా, ఈబిడ్డ
వేదాంత వేద్యు డమ్మా!

వేణు నాదంబు తోడ ఈబిడ్డ,
వేదములు పాడునమ్మా!

॥లాలి॥

లాలి జగన్మోహనాకారా

లాలి జగన్మోహనాకారా ! లాలీ !

జగదేకవీరా ! లాలి, శుభాకారా ! లాలీ ! ||లాలి||

పాల వారధి చేరి పవ్వళించితివి,

భుజగశయ నుండవై భూమి నేలితివి !

కాళీయఘణి ఘణాగ్రముల ద్రొక్కితివి,

కంసుణ్ణి సంహరించుటకు పుట్టితివి ! ||లాలి||

మత్స్యమై జలధిలో పుట్టి చొచ్చితివి,

సోమకుని కూల్చితివి క్షౌమంబులేక,

కూర్చి వేగమె దెచ్చి బ్రహ్మ కిచ్చితివి,

బ్రహ్మచే మెప్పొందితివి, రామకృష్ణా ! ||లాలి||

కూర్మమై కుదురుగా కొండ నిల్పితివి,

భుజగ మొక్కటి దీసి, తాడుగాజేసి,

అట్టి పర్వతము కవ్వముగా బట్టి,

అమృతమ్ము తీయించె అమరులచే కృష్ణా !

||లాలి||

హేమకశ్యపు దూషణము తాజేయ,
 ప్రహల్లాదు డట్టె తా నమ్ముకొని యుండ,
 కశ్యపుని కూల్చుటకు అవతారమెత్తి,
 ఉక్కు స్తంభంబు నందు, ఉద్భవించితివి !

॥లాలి॥

రఘు వంశమునను రాముండవై బుట్టి,
 రామలక్ష్మిని బ్రోచుననుచు బల్కితివి,
 దశరథ మహారాజు తండ్రిగా పడసితివి,
 దశదిశలు వెలుగంగ తేజరిల్లితివి !

॥లాలి॥

లాలి ముద్దుల హంస

లాలి ముద్దుల హంస, లాలి పరమాత్మా !

లాలి ముక్తికాంత, లాలి శ్రీకాంతా ! ||లాలి||

ముగ్గురు మూర్తులూ ముందుగా నిలిచి,

బాగుగా నూచెదరు, పాడి, పూజించి ! ||లాలి||

మక్కువతో నూచేరు, మగువ నీ తొట్టి,

వసిడి గొలుసులను ప్రేమతో బట్టి ! ||లాలి||

నూటిగ రత్నాల మేడ లోపలను,

నీటుగ వవళించి నిదుర పోవగను ! ||లాలి||

కమలాక్షి ముఖము సోముని గెలిసేయు,

కులుకు పలుకులు చిల్క పల్కులను గెలియ !

||లాలి||

ఏడు కొండల మీద నరుదు గా నీవు

మెరయు చుండువు, మేటి పరము లోపలను !

||లాలి||

నర్వ కాలము లందు సాక్షిగా నిలచి,

శేషాచల యోగి సేవగావించి !

||లాలి||

లాలి శ్రీ వరగిరీశ

లాలి శ్రీ వరగిరీశ ! వరమేశ ! లాలి విశ్వప్రకాశ !
లాలి బాలామణీశ ! సఖిలేశ ! లాలి పీరాపురీశ !

॥లాలీ॥

బాగైన సౌధమునను, రత్నంపు తూగుటుయ్యాల లోద,
రాగములు పాడి నిన్ను, నిదురించ ఈవెదను, ఉయ్యాల !

॥లాలీ॥

అంగీకరముగ వెలసీ, మా సర్వమంగళాదేవి యనసీ,
సంగీతములను దినిసీ, నిదురించు మంగ జావన్ద గెలచీ !

॥లాలీ॥

నవరత్న ఖచితమైన హేమంపు నవ్య సింహాసనమున,
దివిజు లందరు గొలిచిన వరములిడు, భవ శీతాద్రిభవనా !

॥లాలీ॥

జో లాలి లాలి

జో లాలీ లాలి లాలమ్మ లాలి
లాలమ్మ లాలి!

నూతుల్లో నువు బుట్టి,
నూతుల్లో నువు బెరిగె !

జోలాలి, నీ మూతెంత చక్కనే, నాయమ్మ జలగ!
జోలాలి, నీ కాలెంత చక్కనే, నాయమ్మ జలగ!
కాలవల్లో నువు బుట్టి,
కాలవల్లో నువు బెరిగె ! జోలాలీ !

జోలాలీ - నా పిరాపురం రాజుగారు పీట లంపేరా ?
,, - నా పీటన్న యేసుకో నాయమ్మ జలగ !
,, - నా కాకినాడ రాజుగారు కారు లంపేరా ?
,, - నా కారు మీద కూకోయే నాయమ్మ జలగ !
,, - నా కారు పోసు నా కేమి సోకు ?
,, - నా వోయి నా వన్నాలా ! మా వన్నీ లా లా !
,, - నా రాజమండ్రి రాజు గారు రైక లంపేరా ?
,, - నా రైకన్న తొడిక్కోవే, నాయమ్మ జలగ !
,, - నా కాకినాడ రాజుగారు కాసు లంపేరు !
,, - నా కాసులన్న యేసుకోయే, నాయమ్మ, జలగ !

జోజో లాలి జో లాలి

జో జో లాలి జో లాలి

శివ శంకర పావన నాగవర్నా !

అందరి మామల్లు

రామసిలుకల్లు ;

మా అయ్య మామల్లు

చందమామల్లు !

జోజో లాలి జో లాలి

నాగాసెల మట్టితే

నాగన్న నిద్రోయె ;

జో అని పాడితే

మా బాబు నిద్రోయె !

జోజో లాలి జో లాలి

ఏమే ఓ చిట్టి

ఏమే ఓ చిట్టి! ఏడవకే ఈ రొట్టి,
ముక్కావిరిచి పెట్టి, నిను పాడుతు జో కొట్టి! ||ఏమే||

అదుగో బూబాడు, మన అటక మీదున్నాడు,
ఏడుస్తే నినువాడు ఎత్తుకు పోతాడే! ||ఏమే||

నోరు తెరచుతాడు, బల్ కోరలు చూపుతాడు,
నీ అరడి విన్నాడు, ఈ సారి ఊరుకోడు! ||ఏమే||

మిట్టగుడ్లవాడు, పొణ కంత పొట్టవాడు,
మన తట్టలో దాగున్నాడు, జడ పట్టుకు లాగుతాడే! ||ఏమే||

బెల్లము పెట్టుతాను, నీ అల్లరి ఇకమాను,
ఇల్లా అల్లరి చేస్తే, వాళ్ల పిల్లకు పెట్టేస్తాను! ||ఏమే||

ఉయ్యాల లూపిస్తాను, బట్ల పెయ్యని చూపిస్తాను,
నెయ్యి బువ్వా తిను, తాత యెత్తు కొనునే! ||ఏమే||

అల్లరి శాయకమ్మ, బులి కంటే లివిగో నమ్మా!
మా తల్లి నీకే నమ్మ, పెద పిల్లి కివ్వ నమ్మా! ||ఏమే||

రావె రావె చిలుక

రావె రావే చిలుక, రత్నాల చిలుక,
రావేమె చిలుక, ఓ రామ చిలుక ?
తోటలకు నీవేగి తెచ్చిన వండు,
వాడలకు నీవేగి తెచ్చిన వండు,
వల్లెలకు నీవేగి తెచ్చిన వండు,
మ చిన్ని అమ్మాయి బేతి కందిమ్మ ! ||లాలీ||

ఏడవకు ఏడవకు వెట్టి అమ్మాయి !
ఏడిస్తే నీ కండ్లు నీలాలు గారు ;
నీలాలు కారితే నే చూడ లేను,
పాలైన కారవే, బంగారు కనులు !
నిద్రపో అమ్మాయి, నిద్రపో తల్లీ ! ||లాలీ||

ఇంద్ర కన్యక లొచ్చి నిన్ను లేపేరు ;
భద్ర కన్యక లొచ్చి పాట పాడేరు ;
నాగ కన్యక లొచ్చి నాట్య మడేరు ;
దేవ కన్యక లొచ్చి వీణ మీటేరు ;
నిద్రపో అమ్మాయి, నిద్రపో తల్లీ ! ||లాలీ||

నిద్రపో అమ్మాయి

నిద్రపో అమ్మాయి, నిద్ర పోవమ్మా !

నిద్రకూ వెయ్యేళ్లు, నీకు వెయ్యేళ్లు !

నిను గన్న తల్లులకు నిండ వెయ్యేళ్లు !

నిద్రపో అమ్మాయి, నిద్రపోవమ్మా !

॥లాలి॥

లాలి లాలి లాలి లాలిలో !

అమ్మాయి రాణి లా గుంది,

లాలెమ్మ గుట్టాలు లంకెల్ల మేను,

అమ్మాయి గుట్టాలు పల్లాలు మేను !

॥లాలి॥

చిన్న నా అమ్మాయి చీర కేడిస్తే !

నెయ్యి వోయి సాలీడ, నేత్రాన పట్టు !

మురుస్తూ సాలీడు మూడు నెలలు నేసె;

వేడుకతో అమ్మాయి వెయ్యేళ్లు గట్టె !

॥లాలి॥

ఈరి ముందర చింత, ఈగంపు చింత,

అ చింత పూచితే, మరి చింత లేదు !

మా రాజు అబ్బాయిని వే బట్టి తేను,

మా రాణి అమ్మాయికి మరి చింత లేదు !

॥లాలి॥

లాలీ లాలమ్మ లాలీ

లాలీ లాలమ్మ లాలీ!

లాలమ్మా లాలీ! లాలమ్మా లాలీ!

లాలమ్మ గుఱ్ఱాలూ

లంకల్లో మేసె, లంకల్లో మేసె!

॥లాలీ॥

బుల్లెమ్మ గుఱ్ఱాలూ

బీడుల్లో మేసె, బీడుల్లో మేసె!

అప్పన్న గుఱ్ఱాలూ

అడవుల్లోమేసె, అడవుల్లోమేసె!

॥లాలీ॥

ఊరుకో అబ్బాయి,

వెఱ్ఱి అబ్బాయి!

ఉగ్గెట్టూ మీయమ్మ

ఊరూ కెళ్ళింది, ఊరూ కెళ్ళింది!

॥లాలీ॥

పాలిచ్చూ మీయమ్మ,

వట్నా మెల్లిందీ, వట్నా మెల్లింది!

నీ లోసే మీయమ్మ,

నీల్లా కెళ్ళింది, నీల్లా కెళ్ళింది!

॥లాలీ॥

ఓ జోలా

ఓ జోలా !

జోల మామిడి పళ్లు దూరాని గలవు,
దాని గట్టి తెచ్చేరె, అమ్మాయి మామల్లు !

॥ఓజోలా॥

అమ్మాయి మామల్లు యెటువంటి వారు ?
వేప గంపల దగ్గర చెయి జాచువారు !

॥ఓజోలా॥

పంది పిల్లానెక్కి పరుగెత్తు వారు !
వారు మా అమ్మాయి మేన మామల్లు !

॥ఓజోలా॥

అమ్మాయి బాబయిలు యెటువంటి వారు ?
చెవి చెవిని చేరడేసి పోగుల్ల వారు !

॥ఓజోలా॥

అంచు పంచల వారు, అంగీల వారు,
పట్టు పంచల వారు, పాగాల వారు !

॥ఓజోలా॥

గుండు పోగుల వారు, గుత్తాల వారు ;
వారు షా అమ్మాయి బాబాయిలు !

॥ఓజోలా॥

ఒల్పొల్పొ ఆయమ్మ

ఒల్పొ లొపొ లొపొ లోపొ లోపొ -- ఆయమ్మ ఆయమ్మ !

ఉడిద చెట్లాకు ఉయ్యాల కట్టి,
ఉవ మని మీ అమ్మ ఉరు తిరిగొచ్చా!

పాలాకు ఏసేవు పట్టేడ గిన్నె,
పారి పో ఎల్లమ్మ పారిపో వమ్మా!

బుజ్జమ్మ మామల్లు పొలమెల్ల తోలిండు,
జోలల్లు పాడంగ జొన్నల్లు పండు!

తత్త పుత్తడి బొమ్మ తల నిండ జడలు,
తాతల్ల సంకాన అడు లచ్చమ్మ!

వల్లెరుగాయల్లు పరుపుల్లు పరచి,
పండమని మీ యమ్మ పల్లె తిరిగొచ్చు!

జోజో ముద్దుల బాల

జో జో ముద్దుల బాల,
జో జో పరమ నుశీల,
జో జో కోమల గాత్రీ,
జో జో భారత పుత్రీ!

జోజో

పాలు త్రాగు నపుడే నీకు
పాడ వలయు సీతా చరితము;
భూమి మీద అడు గిడు నపుడే,
భూరి విద్యలు నేర్వ వలయు!

జోజో

దంతపు టుయ్యాల లోన,
ధగ ధగ టుయ్యాల లోన,
చింతలేక నిదుర పోవ
ఇంత అగడ మేలనె బాలా?

జోజో

ఉగ్గు తాగిన బాలయ్యో

ఉగ్గు తాగిన బాలయ్యో!

ఉనులాడు తాడయ్యో!

-లాలీ లాలీ-

పాలు తాగిన బాలుడు, పాక వీడొచ్చింది!

ఉగ్గు పాలూ తాగీ, మాటలాడు తాడమ్మా!

-లాలీ లాలీ-

తల్లన్న మాటలూ! తానాల కింబేడు

తల్లన్న పాటలూ! తానాల కింబేడు,

-లాలీ లాలీ-

తల్లన్న మాటలూ ప్రేమతో విన్నాడు

తల్లన్న పాటలూ తనువుతో విన్నాడు

-లాలీ లాలీ-

నక్కనీ బాలుడు నిద్దరోతున్నా డమ్మా!

కుసుమ పొత్తుల మీద వండుకున్నా డమ్మ!

-లాలీ లాలీ-

లాలి లాలి లాలి

లాలి లాలి లాలి లాలమ్మ లాలీ!
లాలనుచు పాడరే, ఓ బాల తండ్రి
నా బాల తండ్రి!

ఏడవకు నా తండ్రి, ఎర్ర నా తండ్రి!
ఏడితే నీ కళ్లు నీరు కారేనూ,
నీళ్లు కారిన కళ్లు పాలు కారేనూ॥

నిర్దరో నా తండ్రి, నిర్దరో తనయుడా!
నిద్దరికి నూరేళ్లు, నీకు నూరేళ్ళూ!
నినుకన్న తల్లి కయ్యో, నిండా నూరేళ్ళూ!

నిదరో బాలుడయ్యో, నిద్దరోవయ్యా!
రవ్వ చేయక తండ్రి, నిద్దరోవయ్యా!
రవ్వ జేసితేని, రాజూ లింటారు ॥

గోల చేయకయ్యో, నా తండ్రి!
అల్లిరి చేయకయ్యో, నా తండ్రి!
అల్లిరి చేసితేని అవి తప్పు లొస్తాయి!

గోల జేయకయ్యో, ఊరంద రింటారు!
ఊరంద రింటారు, జగమెల్ల ఇంటారు;
జగమెల్ల మెచ్చునా, లోకమెల్ల మెచ్చునయ్యో!
నిద్దరో నా తండ్రి, నిద్దరోవయ్యా!

ఏడవక బజ్జోర

అయీ అయీ అయీ!

ఏడవక బజ్జోర, వెర్రి నా బాబు!

ఏడితే నిన్నెవరు యెత్తుకున్నేరు?

బజ్జోర బాబు

జోల పాటలు పాడ బాలలకు నిదర,

నాగ సరమూ వట్ట నాగులకు నిదర!

బజ్జోర బాబు

మేనత్త రాదప్ప, మేలిమి బంగారు

మొలతాడు తెత్తాది; బజ్జోర బాబు!

బజ్జోర రాబు

గద్ది లెక్కెడు బుద్ధి నీ కొద్దు కొడుక;

గద్ది లెక్కిన గుణము గంగ పాలవునుర!

బజ్జోర బాబు

నంత కెల్లిన మామ చప్పు నొచ్చేత్తాడు,

వచ్చి నీ కిత్తాడు చిప్పల మొలతాడు!

బజ్జోర బాబు

బెదురు చూపులు మాని నిదుర పోరా బాబు!

యింటిలో వనులన్ని అలాగె వున్నాయి!

బజ్జోర బాబు

జోలలకు జొన్న బువ్వ

జోలలకు జొన్న బువ్వ, అమ్మ కొరి బువ్వ ;
యేడ్చేటి అమ్మాయికి యెట్టావు పాలు !
చిన్ని నా అమ్మాయి పుట్టిన్ని నాడు,
స్వాతి వానలు గురిసె, నముద్రాల కడను ;
పాల వానలు కురిసె, బంధువుల కల్లా.

లాలి కొండ రత్నాలు రంగు నేత్రాలు,
చీకటికి చపానం, చిట్టి తల్లి కళ్ళు!
ఏవ్వ రేమన్నారు, నిన్ను నా తల్లి ?
వెలలే శిశిరో, ఎను గన్నారా ?
కంభాని కట్టెనీ, ఎనక నున్నారా ?

నా చిన్ని అమ్మాయి, నా చిన్ని మోము,
నిండు పున్నమ నాటి, చంద్రుణ్ణి చోలు !
చిన్ని నా అమ్మాయి చిరు మోము జూచి,
సిగ్గు పడి చంద్రుడు, పొడవ జాలడు.
మర్నాడు అమ్మాయి మాటల్లు విని,
మాణిక్యాల తోను పొడిచె, చంద్రుడు !

జోల పాడిన వారు

జోల బాడిన వారు
జోకొట్టు వారు
అబ్బాయిని బాడిన వారు
ముద్దాడు వారు
తాతలకి ముద్దమ్మ
తండ్రులకు ముద్దు
అంతకన్నా ముద్దు
మేనమామలకి
మేనమామలగారి
పట్టె నిమ్మనీ
ఎక్కేడె బాబయ్య
వెలపొన్న మాను
మంచి గంధపు వెక్క
మామ లట్లాడ
మాపట్టె నిచ్చేము
దిగవయ్య పొన్నా ॥

జోలలు పాడితే

జోలలు బాడితే బాలలకు నిద్ర,
నాగస్వరము బట్టితే నాగులకు నిద్ర ;
అడంగ ముద్దమ్మ, పాడంగ ముద్దు,
అందరికి అమ్మాయి అల్లారు ముద్దు !
తాతలకి ముద్దమ్మ, తండ్రులకు ముద్దు ;
అంతకన్నా ముద్దు, మేనమామలకు ;
చిట్టి చిట్టి చిట్టి చీ మల్ల మట్టి ;
మట్టి కిందున్నాడు తొట్టి నాగన్న ,
తొట్టి నాగన్నకి తో డెవ్వ రమ్మా ?
ఏనుగుల్ని గాసేటి యెట్టడే తోడు,
గుట్టాల్ని గాసేటి గురవడే తోడు !

పెళ్లి పాటలు

మానవ జీవితం ఎన్నో అనుబంధాలకూ బంధాలకూ లోనైన ఒక మహానాటకం, మానవుడు కళ్ళ తెరచినది మొదలు కళ్ళమూసేవరకూ ఉండే జీవిత ఘట్టాలన్నీ ఈనాటకంలో రంగాలు.

ఈ ఘట్టాలన్నిటి లోనూ రసవత్తరమైనదీ, పవిత్రమైనదీ, పెళ్లి, సాంఘికంగా మహత్తరమైనదీ, వైదిక కర్మల్లో అత్యుత్తమమైనదీ, పెళ్లి, రెండు నిండు హృదయాల కలయిక, రెండు పవిత్ర ప్రణయానురాగాల అలిక పెళ్లి. కనులకూ వీనులకూ విందు వధూవరుల పొందు - పెళ్లి.

స్త్రీలకు ఎన్నో పండుగలూ వ్రతాలూ ఉన్నా, వాళ్ళకి పెద్ద పండుగ, నవరస భరితమైనవిలోద కార్యక్రమమూ, పెళ్ళి, చూపులూ, నిశ్చితార్థమూ మొదలు మంగళసూత్ర ధారణ, అప్పగింతల వరకూ, పెళ్లి ఒక రోజైనా అయిదు రోజులయినా, అడుగడుగునా అన్నీ వినోదాలే ఈవినోదాలన్నీ, ఎన్నో పాటలతో పెనవేసుకుని ఉన్నాయి, పెళ్ళాడే వధూవరులకే కాక, పెళ్ళివారికి, బంధుమిత్ర సపరివారానికి కూడా, ఈపాటలు ఉద్రేకం, ఉత్సాహం, ఉత్తేజం కలిగిస్తాయి ఈ పాటల్లో, శృంగారం, హాస్యం, కరుణ, ప్రధాన రసాలు

పెళ్లి భేరాలు

అల్లవూరీ వారు పిల్ల నడిగేరు
పిల్ల వానికి రూపురేఖ లున్నాయి ॥
ఎటేట పండేటి భూము లున్నాయి,
ఊరి పొలి మేరలో తోట లున్నాయి ॥
చుట్టు కొల్లారంపు మిద్దె లున్నాయి,
కుర్రవానికి పంచి సేవ్య మున్నాది ॥
పిల్లవానికి తగిన ఈడు జోడేను,
కన్నె నిస్తామని కబు రంపుదాము ॥
అల్ల వూరీ వారు పిల్ల నడిగేరు,
యిల్లలికి ముగ్గుట్టి పెళ్లి సేతాము,
అల్లవూరీవారు పిల్ల నడిగేరు,
పిల్లవానికి రూపురేఖ లున్నాయి ॥

పెళ్లి బేరాలు

చెల్లి అరు నూరామడ నుంచి అన్నయ్య
పెళ్లని అశించు కొ[ం]సి ; అన్నయ్య !
అన్నయ్య ! బలరామ ! అభిమన్యుడికి నేను
పిల్లని అడుగ వస్తా అన్నయ్య - నేను
కన్యని అడుగ వస్తా అన్నయ్య !

అన్న కన్య నిచ్చే మాట కల్లోనె లేదు చెల్లి !
కన్య నివ్వ నమ్మ చెల్లెలా ! నేను
పిల్ల నివ్వ నమ్మ చెల్లెలా !
ఏడుకి ఎద్దు, అదిగో పాడికి బ్రరె అదిగో !
తోలుక వెళ్లమ్మ చెల్లెలా !

చెల్లి ఏడుకి ఎద్దు వద్దు, పాడికి బ్రరె వద్దు ;
కన్య నడుగ వస్తా అన్నయ్య !

అన్న దండాన సీర లున్నాయి, పెట్టెల్లో సీర లున్నాయి,
కట్టుక వెళ్లమ్మ సెల్లెలా ! పెట్టుక వెళ్లమ్మ సెల్లెలా !

చెల్లి దండాన సీర లొద్దు, పెట్టెల్లో సీర లొద్దు,
కన్య నడుగ వస్తా అన్నయ్య !
శశిరేఖ నడుగ వస్తా, రన్నయ్య !

అన్న శశిరేఖ నిచ్చే మాట చెవులను విననే చెల్లి,
 శశిరేఖ నివ్వ నమ్మ సెల్లెలా!
 కుంకుమ భరిణ లవిగో! కాటిక కాయ లవిగో!
 పట్టుకువెళ్లమ్మ సెల్లెలా! తీసుకువెళ్లమ్మ సెల్లెలా!
 చెల్లి కుంకుమ భరిణ లొద్దు, కాటిక కాయ లొద్దు,
 కన్య నడుగ వస్తే అన్నయ్య!
 శశిరేఖ నడుగ వస్తే రన్నయ్య!
 అన్న నీ యిళ్ల మగవారు ముచ్చల వారైతె,
 పిల్ల నేలా గిచ్చెదనె సెల్లెలా?
 నేడు కన్య నేలా గిస్తును సెల్లెలా?
 చెల్లె మా యిళ్ల మగవారు ముచ్చల వారైతె,
 నన్నేలా గిస్తీరన్నయ్య! మీరు ఎలా గిస్తీ రన్నయ్య!

ಪ್ರತಿಭೆಗಳು

ఇంటి మీంద నుక్క పోడిశా, నెలకోడి కూశా,
ఇంత రాత్రి ఏల కాడ ఎవ రొచ్చి నారు ?
దేవేంద్రుడు మా తండ్రి దేవి మా తల్లి!

సిత్తారి మేడల్లో సీతున్నా దని

“ ఆ సీత నడగను మే మొచ్చినాము ”

మా సీత సక్కనిది మేమియ మండీ

అంత సక్కునోడు అయోధ్య రాము

గాలి దేముడి కన్ను ఘనమైన వాడు

११ ११ ११ ११

వాయు దేముడి కన్న వర్షసేన వాడు

కాలు మీద కాలేసి కాంతను పెళ్ళాడు!

“వేలు మీద వేలేసి నీతను పెళ్ళాడు!”

పెళ్లి వేరాలు

ఒక్క బిందె వరాలిస్త	గుళ్ళా హారీ
మా గుమస్తాకి పిల్ల నివ్వండి	„
ఒక్క బిందె వరా లొద్దు	„
మీ గుమస్తాకి పిల్ల నివ్వము	„
రెండేసి బిందెల వరా లిస్త	„
మా గుమస్తాకి పిల్లా నివ్వండి	„
రెండేసి బిందెల వరా లొద్దు	„
మీ గుమస్తాకి పిల్లనివ్వము	„
మూడేసి బిందెల వరా లిస్త	„
మా గుమస్తాకి పిల్ల నివ్వండి	„
మూడేసి బిందెల వరా లొద్దు	„
మీ గుమస్తాకి పిల్ల నివ్వము	„
వదేసి బిందెల వరా లిస్త	„
మా గుమస్తాకి పిల్ల నివ్వండి	„
వదేసి బిందెల వరా లొద్దు	„
మీ గుమస్తాకి పిల్ల నివ్వము	„

కొట్నాలు

సువ్వి సువ్వి రామచంద్ర, సువ్వి సువ్వి కీర్తిసాంద్ర,
సువ్వి సీతమ్మ మాకు శుభము లిమ్మ !

సువ్వి సువ్వి

మోదమునను పెండ్లిపీట మీద శ్రీరాము సరస
అదిలక్ష్మి యైన సీతమ్మను నిల్పిరీ !

సువ్వి సువ్వి

వాటమైన కుందనంపు మేటి కుందె యందు నిల్పి
గాటమైన పసిడి రోకళ్లు బట్టుక !

సువ్వి సువ్వి

రాజనములు యిప్పువువ్వు రాజనములు మంచి పునుగు
మేలు కొండ రాజనములు మేలు వంకెలూ !

సువ్వి సువ్వి

కుందియందునిండ నుంచికొట్నములు దంచి రవుడు
కుందరదన లెల్ల నవ్వుకొనుచు బెలగుచు !

సువ్వి సువ్వి

కొట్నాలు

సువ్వీ సువ్వాన రంగ, సువ్వి మోహన రంగ,
సువ్వి కావేటి రంగ సువ్వలాలీ !

భామ లెల్ల కూడెదరు పార్వతి మొదలైన,
పందిట్టో నిలిసినారు శ్రీఘముగనూ ! ||నువ్వీ||

గారిదేవి లక్ష్మీదేవి జ్ఞానమైన సరస్వతి,
శశిదేవి రోహిణిదేవి వెలియ అందరూ ||నువ్వీ||

బంగారు కుందెనాలు పగడంపు రోకండ్లు,
చేత బట్టి దంచ రమ్మ, చంద్ర వదనలూ ! ||నువ్వీ||
దంచ రమ్మ దౌళముగ చంచలాక్షులు మీరు
వెలియ అంత ఎడమ తొడన చెయ్యి బూనుకా ||నువ్వీ||

కట్ల కట్ల చీర, రై క కుట్లు ఇడువ, జవ్వనాల
కట్ల దండ, వదలు చాకట్లు మెరియగా ! ||నువ్వీ||
చెమట లెల్ల గురియ గాను, రై క లెల్ల తడియగాను,
కుచము లన్ని వదలు నాయె కమలజాక్షులూ ! ||నువ్వీ||

దంచి దంచి సేడె అంత, దాము లేమొ కొన్న రమ్మ,
ముంచి ముంచి ఇవ్వరమ్మ, మంచి ఉదకమూ ! ||నువ్వీ||

కొట్నాలు

నువ్వీ నువ్వాలాల, నువ్వీ నువ్వాలాల,
రావె ఓ రుక్మిణమ్మ, రావె వో నత్యభామ,
కోరి తాంబూల మిచ్చి, కొమ్మ పలువరే!

॥నువ్వి॥

చెలియ రావె, చేడె రావె,
చిన్న రావె, పొన్న రావె,
వెలది రావె కొట్నములను
వేగ దంతము!

॥నువ్వి॥

కలయ గూర్చి కరము అందు
కంకణ ధ్వనులు మెరయ,
మెరయు టందెలును ఘల్లు
మనగ దంపిరి!

॥నువ్వి॥

కొట్నాలు

గట్టు మీద పండి నాయి, గరికిపూస ధాన్యాలు,
రాండమ్మ దత్తుమా, రామ కొట్నమ్మా ॥
మడి లోన పండినాయి, మంచి ముత్య ధాన్యాలు,
రాండమ్మ దత్తుమా, రామ కొట్నమ్మ ॥
దంచి దంచి రోకళ్లు, ధరణి పైన సేరేసి,
మంచి నీళ్లు తాగ రమ్మ, మగువ లందరు ॥
అక్కలల్ల కూడుకుని, బుక్కగుండ జల్లుకుని,
రాండమ్మ నల్ల సెరువు తాన్నాలకి ॥
సువ్వి సువ్వి సువ్విలాల, సుభద్ర రామలాలి,
రామలాలి, మేఘశ్యామ లాలీ ॥
మేనమా మిచ్చి నాడు మేలైన పట్టుసీరి,
సెంగు విరిసి కట్టరే, రంగు మీరగ ॥
మేనమా మిచ్చి నాడు మేలైన కుత్తికంటె,
కూర్చి కూర్చి గుచ్చరే, కుసుమ లిద్దరు ॥
పేరంటా లెల్ల కూడి, పెళ్లి కొట్నమ్మ దంచి,
అందరల్ల కూడుకూని, ఇక్క డుందుమ ॥
మంచి మంచి పువ్వులెల్ల, వెంచి తెచ్చాకొని,
గుతానంబు గుత్తుమ్మ, రాండమ్మా !

గౌరీ కళ్యాణం

గౌరీ కళ్యాణం వైభోగమే !

లక్ష్మీ కళ్యాణం సౌభాగ్యమే !

శ్రీరాముడు మూడు దోసిళ్లు ముత్యా లుంచి,
మాలలు మార్చిరి మహి నుతులు చూడ

॥గౌరీ॥

బాల లందరు కూడి బాల పాటలు పాడ,
కొంగు ముళ్లు వేసె వశిష్ట డవుడు

॥గౌరీ॥

మేటిని ఋషు లెల్ల, భూ రాజుతో జేరి,
మేటిని జను లెల్ల వేసలు యిడిరి

॥గౌరీ॥

అలివేణి తొణకంగ, హరియు సీతమ్మను
మరి బాగ చుట్టిరి పెండ్లి పందిటను

॥గౌరీ॥

తలుపులు మూసుకు పేర్లు చెప్ప మనగ,
తల వంచి సీతమ్మ శ్రీరాము డనెను !

॥గౌరీ॥

సీతా కళ్యాణ మహోత్సవం

సీతా కళ్యాణ మహోత్సవ సమయము
చూతాము రారె, చెలీ!

రాతి నాతిగ చేసి, ఘోర
పాతకులను బారద్రోలి,
ఖ్యాతి మీరగ జనక సుతను
ప్రీతితో వరియించి నావట !

॥సీతా॥

బంగారు మణి మంటప ములలో,
శృంగార నవరత్న పీఠములపై,
రంగుగ చేమంతి చిరు లలరంగ,
దండలు కాంతి మెరయ,
పొంగి తొంగి చూచుచును - రఘు
పుంగవుడు వేంచెసె విడిదికి !

॥సీతా॥

భేరి మృదంగ కాహళములే మ్రోయగ,
వార కామిను లాడగ,
కోరి దశరథ తనయు డిత డని,
వారి జాక్షిని పెండ్లి యాడి,
తీరుగ ముత్యాల హారతి
చేరి వట్టగ, సమయ మిప్పుడు !

॥సీతా॥

పెళ్లి పీటలు

చిట్ట చిట్టా ఇల్లలికి
 సిరి ముగ్గులా లేసి -
 సిరి ముగ్గుల మీద
 చిన్ని సాపాలే -
 చిన్ని సాపాలే, మీద
 పెండ్లి పీటాలే -
 పెండ్లి పీటల మీద
 బాల లిద్దారే -
 బాలూని పేరేమి ?
 బాలా పేరేమి ?
 బాలుడు రామయ్య,
 బాల సీతమ్మ -

ఓ నా రామయ్య

ఓ నా రామయ్య

ఓ నా రామయ్య

ఓ నా రామయ్య

ఓ నా రామయ్య

ఓ నా రామయ్య

పెండ్లి తంతు

శ్రీ దేవి వంశ మందు, శ్రీ కృష్ణుడే వుద్భవించి,
 ప్రాయంపు నత్య భామను పెండ్లి యాడి ॥
 కోరిక దంపతులు కొంగులు ముళ్ళు వేసుకొని,
 శేషాద్రి శయను డైన శ్రీ నవుతా వచ్చు ॥
 శిరసు వంచుక నత్య సిగూన నగుత రాగ,
 శిరసూ నెత్తి శ్రీకృష్ణుడు, నవ్వుతా వచ్చు ॥
 బాసింగాలు కట్టి, నత్యభామ యేలు పట్టుకుని,
 గౌరీ పూజలు సేయ కదలి వత్తురు,
 శివునీ నోములు నోమ నానీ కొత్తురు ॥
 అనాడు ఇందువదన సుభద్ర తలుపులు మూసి,
 నవరత్న తలుపులు మూసి,

నీ కాంత పేరు చెప్పు నిజముగ మాకు అన్న ॥
 నక్కన్ని దేవి పేరు నత్య అని పిలుతు రమ్మ,
 పక్కున్న నవ్వి రమ్మ పణతు లందరు
 కిలకిల నవ్వి రమ్మ చేడె లందరు ॥
 అవేశ భామలు కూడి, కొంతమంది స్త్రీలు కూడి,
 నీ విజుని పేరు చెప్పు నిజముగ మాకు ॥
 పేరు చెప్ప మన్నరు గాని, మగవారె యున్నారు విచట,
 భగవంతుడు శ్రీ కృష్ణుడని పలికెను దేవి ॥

సేతి జాకట్లు ఇస్తా, సెనిగ పూల దండ లిస్తా,

తలుపు తీయి సెల్లెలమ్మ, తరువాయ వచ్చి ॥

సేతి జాకట్లు వున్నయి, సెనిగ పూల దండ లున్నయి,

నే, తల్పు తీయ నన్న, వాదు లాడంగ ॥

పాడికి అవులిస్తా, పైరకు పొలము లిస్తా,

తలుపు తీయి సుభద్ర, తరువాయ వచ్చి ॥

పాడికి అవు లున్నయి, పైరకు పొలము లున్నయి

నే తల్పు తీయ నన్న వాదు లాడంగ ॥

హస్తా మురుగు లిస్తా, అయిదు వేళ్ళ వుంగ్ర లిస్తా,

తలుపు తీయి శాంతదేవి, తరువాయ వచ్చి ॥

హస్తా మురుగు లున్నయి, అయిదు వేళ్ళ వుంగ్ర లున్నయి,

నే తల్పు తీయనన్న వాదు లాడంగ ॥

ముత్యాల వాన గురిసె, ముదితా మీ వదినె తడిసె,

ఆరులు తడిసె, కురులు తడిసె,

సుగంధాల కొప్పు తడిసె,

తలుపు తియ్యి సెల్లెలమ్మ, తరువాయ వచ్చి ॥

రత్నాల వాన గురిసె, రమణీ మీ వదినె తడిసె,

అరులు తడిసె, కురులు తడిసె,

సుగంధాల కొప్పు తడిసె,

తలుపు తియ్యి సెల్లెలమ్మ, తరువాయ వచ్చి ॥

కళ్యాణము చూతము

కళ్యాణము చూతము రారమ్మా ! శ్రీ సీతా
రాముల కళ్యాణము చూతము రారమ్మా !

హెయలు మీరగ తరుణు లందరు
బయలు దేరిరి హారతులతో ;
దిశలు నిండెను వాద్య రవళి ,
మిన్ను ముట్టెను వేదఘోష.

కళ్యాణము చూతము రారమ్మా ! శ్రీ సీతా
రాముల కళ్యాణము చూతము రారమ్మా !

కుసుమ కోమలి కొమ్మ జానకి,
అనమ శరుని శర పందపు బొమ్మ,
మారట మారుడె మా శ్రీరాముడు !
ఏరు పొగడ గల రింత వైభవము ?

కళ్యాణము చూతము రారమ్మా ! శ్రీ సీతా
రాముల కళ్యాణము చూతము రారమ్మా !

మంగళ స్నానాలు

సంవంగి నూనె అంటరే! మన సీతా శ్రీ
రాములపై, వెతకి పన్నీరు చల్లరే !

సంవంగి నూనె అంటరే!
నఖియ అందరు జేరి,

సంవంగి నూనె అంటరే!

మొగలి రేకుల మడుపు అందరె,
మగువ అందరు కూడి,

సంవంగి నూనె అంటరే !

నన్న జొజుల మాల గూర్చరె,
చెలియ అందరు కూడి,

సంవంగి నూనె అంటరే !

గారి కళ్యాణము

గారి కల్లరమా, ఓయ్ భాగ్యమా !
ముని జనకు పట్నాన, మున్నీ టీదుల్ని,
సాలవోయి సంబాల సావుళ్ల లోను ॥
ముడుకట్ట లంతేసి మువ్వల అరియిల్లు,
గడ్డి మేటీ లంటి గంటల అరియిల్లు,
అరియిల్లు చేయించి వంగ టేశారు,
ఇల్లు విరిసిన వారికి ఇద్దు కూతుర్ని,
బద్ద వంచిన వారికి ఇద్దు బాలని!
ఇల మూడు పట్నాన జయరేక లేసి,
వచ్చారు రాజులు వయలొగ్గి.

వర్వటు రాజులకి జయరేక లేసి - వచ్చారు -
తూరువ రాజులకి జయరేక లేసి - వచ్చారు - -
దక్షిణపు రాజులకి జయరేక లేసి - వచ్చారు - -

ఇల్లు ఇరవా లేక, మల్లి పోలేక,
ఇమ్మంది పట్నాన ఇడుదు లున్నారు !
ఆ రామ లచ్చనులు అన్నదమ్ములు,
అక్కడో ఆలోచ నొతున్నారు.

అన్నరో మాయన్న ! సామి రామయ్య !
 అర్రంగ కుండ, బొడ్డిరవ కుండ,
 బొట్టనే లరియిల్లు వోటింబ వయ్య !
 మూడు ముక్కలు జేసి, ముంగ టేయ వయ్య !
 ఆరు ముక్కలు జేసి అంగ టేయ వయ్య !
 అడవిలో పచ్చాకు రామయ్య శాయ,
 పండు తమలపాకు సీతమ్మ శాయ ;
 తామల పాకులు దెచ్చి దళ్లు గట్టారు ;
 బెల్ల పచ్చులు తెచ్చి పెళ్లరుగు లేసి,
 సిద్దిలో నూనంత సిరుగిన్నె లట్టి,
 మంచి గంధము తీసి, చిలుక లేసి,
 సిరుగిన్నె నూనంత సిరసు పై నెట్టి,
 నలుగురు దాదులు నలుగు లెట్టారు,
 వదిమంది దాదులు వట్టి నీలిపారు,
 అడైడు నీళ్లలో అత్తరు గలిపి,
 కుంచెడు నీళ్లలో కుంకాలు కలిపి,
 బానెడు నీళ్లలో బాందారు కలిపి,
 నీలాల కాంతలు నీరు పోశారు,
 బ్రహ్మలు వచ్చారు బ్రహ్మము లేశారు !

మంగళ సూత్ర ధారణ

ఔరా రామా! సీతను పెళ్లాడితివా?

సీతను పెళ్లాడితి వార!

నాతికి మంగళ సూత్రము గట్టి,
అ నతు లందరు హారతు లివ్వగ,
నాతికి మంగళ సూత్రమె గట్టి,

॥ఔరా॥

ముత్యాలు గూర్చిన పాపిట బొట్టు,
ముఖ మంత కస్తూరి బొట్టు,
విర్రవీగుట వీర మద్దెలతో
మెట్ల పెళ్లిళ్లే సేసి, సీతను పెళ్లాడితివ?

॥ఔరా॥

చిటి గజ్జ లందెల మువ్వలు,
నీతికిన కాయల బొచ్చిలి పిందెలు,
విర్రవీగుట వీర మద్దెలతో
మెట్ల పెళ్లిళ్లే సేసి, సీతను పెళ్లాడితివ?

॥ఔరా॥

గౌరీ కళ్యాణం

గౌరీ కల్యాణా వైభోగమే !

లభీ కల్యాణా సౌభాగ్యమే !

గంధాలు పెట్టంగ ఎవ రెవరు సాక్షి ?

గంధాలు పెట్టంగ ముత్తైదులే సాక్షి.

॥గౌరి॥

నలుగులు పెట్టంగ ఎవ రెవరు సాక్షి ?

నలుగులు పెట్టంగ ముత్తైదులే సాక్షి.

..

బాస్యంగం కట్టంగ ఎవ రెవరు సాక్షి ?

బాస్యంగం కట్టంగ బ్రాహ్మణుడే సాక్షి.

..

బ్రహ్మ ముశ్లేయ్యంగం ఎవ రెవరు సాక్షి ?

బ్రహ్మ ముశ్లేయ్యంగం బ్రాహ్మణులే సాక్షి.

..

పుస్తాలు కుట్టంగ ఎవ రెవరు సాక్షి ?

పుస్తాలు కుట్టంగ పెద్దలే సాక్షి.

..

మెట్టాలు పెట్టంగ ఎవ రెవరు సాక్షి ?

మెట్టాలు పెట్టంగ పెద్దలే సాక్షి.

..

తల్వాలు వెయ్యంగం ఎవరెవరు సాక్షి ?

తల్వాలు వెయ్యంగం పెద్దలే సాక్షి.

..

గౌరీ కళ్యాణం

గౌరీ కళ్యాణా వైభోగమే!

సేత కంకణం కట్టి, సీత పెళ్లాడ,

నైయెత్తి దణ్ణాలు బావకు పెట్టాలి!

“గౌరీ”

సేత కంకణం కట్టి, సీత పెళ్లాడ,

నైయెత్తి దణ్ణాలు బావలకు పెట్టంగ,

..

కళ్యాణం పాడంగ, గొంతెండి పాయ,

గతిలేని పెళ్లి కొడుక, గంజెత్తు రార!

..

చిన్న చిన్న బుడ్లు, షికాయ బుడ్లు,

అవరాళి పెళ్లి కొడుక, జలక మాడంగ!

,

చిట్టెలుక నట్టెలుక బొక్క తోడింది,

ఎల్లర తిమ్మన ఎల్లక నచ్చింది!

..

అలివేణి కుండలకు అంచులు లేవు,

పెళ్లి కొడుకు అబ్బికి పెదిమలు లేవు!

..

ఉతికిన గుడ్డల్లు మొత్త నుండాయ,
మోజైన మడియాల మూబెత్తుకు రార! ॥గౌరీ॥

వంకేది ఓ లేది ఓ పెళ్లికొడుక!
వడి కట్టు బియ్య మియిగొ ఓ పెళ్లి కొడుక! ..

నలుగులు బెట్టంగ నాటు నిద్దరలు,
పాటలే పాడంగ పగులు నిద్దరలు! ..

కుండల్లో వీబూది గుప్పటిల్లంగ,
గుంటూరు వీరయ్య నీ వరకు వస్తాడు! ..

నలుగుకు పిలుపు

భామరొ, నలుగుకి

పిలవ నొచ్చారు !

సన్నాటి నడుముకి

గజ్జ లొడ్డాణము !

భామరొ !

పచ్చని పందిట్లో

ముత్యాల పీట లేసి,

అత్తరు పన్నీరు

అమరి యున్నాయి !

భామరొ !

పచ్చని పందిటిలో

బంగరి పీట లేసి,

సరి బాల సీతమ్మ,

సరసునితో కూర్చోనె !

భామరొ !

నలుగులు

నలుగుకు పిలువవే, నాతి రుక్మిణీ దేవీ !

నళినాక్ష దేవునకు రుక్మిణీ దేవీ !

నళినాక్ష దేవునకు !

కుంకుమ పసుపులు

కూర్చిన గిన్నెలతో,

కునుమ లందివ్వ గాను, రుక్మిణీ దేవీ !

కునుమ లందివ్వ గాను !

అత్తరు పన్నీరు

అమరిన గిన్నెలతో,

హంస లందివ్వ గాను, రుక్మిణీ దేవీ !

హంస లందివ్వ గాను !

గంధము కస్తూరి కలిపిన గిన్నెలతో,

కాంత లందివ్వ గాను, రుక్మిణీ దేవీ !

కాంత లందివ్వ గాను !

సెన్నా పట్నం మీన

మంచి సెండ్లు కూర్చి రంట

సెన్న కేశవులకు; రుక్మిణీ దేవీ !

సెన్న కేశవులకు !

నలుగులు

నలుగూకు లేచిరార,

శ్రీవేణు గో పరిపాల !

పూయరా సుదతికి, కర మిదిగో, నలు గిదిగో!

సుకుమార! సుందరా కారా!

పూయరా॥

వచ్చన్ని వనపూ తెచ్చి,

పరిమేశ గంధము తెచ్చి,

॥పూయరా॥

నన్నాజాజులు తెచ్చి,

కృష్ణునికి హారము లేసి,

॥పూయరా॥

బొండు మల్లాలు తెచ్చి,

నత్యాకు హారము లేసి

॥పూయరా॥

అలుగూకు అన్నా, నీవు

ఈ వేశ ! మనోహర, నీవు !

॥పూయరా॥

నలుగులు

నలుగుకు పిలువవే, నాతి రుక్మిణీ దేవీ!
నళినాక్ష దేవునకు రుక్మిణీ దేవీ!
నళినాక్ష దేవునకు!
కుంకుమ వసుపులు
కూర్చిన గిన్నెలతో,
కుసుమ లందివ్వ గాను, రుక్మిణీ దేవీ!
కుసుమ లందివ్వ గాను !
అత్తరు పన్నీరు
అమరిన గిన్నెలతో,
హంస లందివ్వ గాను, రుక్మిణీ దేవీ!
హంస లందివ్వ గాను !
గంధము కస్తూరి కలిపిన గిన్నెలతో,
కాంత లందివ్వ గాను, రుక్మిణీ దేవీ!
కాంత లందివ్వ గాను !
సెన్నా పట్నం మీన
మంచి సెండ్లు కూర్చి రంట
సెన్న కేశవులకు; రుక్మిణీ దేవీ!
సెన్న కేశవులకు !

నలుగులు

నలు గిడర శ్రీ కృష్ణా !

నవ మోహనాంగి తోను ,

చల మేలర బాలపై నీకు ?

సారసదళ నయనా !

॥నలుగిడరా॥

రామ ! భూసుతను అతి

ప్రేమతో పెండ్లాడి, ఆ

కామినీమణి తోను, నీవు

కరుణతో నలుగిడర !

,,

శేషుని పాన్పు పై, ఆ

చేడియతో గూడి,

వాసన గంధము నీకు

బూసెను, నలుగిడర !

,,

గర్విత రాక్షసుల, నీవు

గర్వం బణచిన వాడా !

ముగుదతో ఈ వేళ, నీవు

ముదముతో నలు గిడర !

,,

నలుగులు

నలుగు పెట్టుకో రారా! శ్రీ రాజగోపాలా!
భామ రుక్మిణి తోడనూ !

॥నలుగు పెట్టుకో॥

బంగారు గిన్నెలతో, పనుపు కుంకుమ దెచ్చి,
సుందరాంగ, నీకు నలుగు పెట్టేను రారా !

॥నలుగు పెట్టుకో॥

అత్తారు పన్నీరు పునుగు జవ్వాజి చేర్చి,
గంధము తెచ్చి యున్నానుర, రారా !

॥నలుగు పెట్టుకో॥

మార జనక, నీవు ఎపుడు వత్తువో యని,
తలవాకిటను నిలచి కాచి యున్నాను రార !

నిలచి యున్నానుర, రార !

॥నలుగు పెట్టుకో॥

విరిబోణు లందరు విరజాజి మొగ్గలతో,
హారము కూర్చిరి, కాచి యున్నాను, రార !
నిలచి యున్నాను, రార !

॥నలుగు పెట్టుకో॥

మదన జనక ! నీవు ఎపుడు వత్తు వోయని,
తలవాకిటను నిలిచి కాచి యున్నాను, రార !
నిలచి యున్నాను, రార !

॥నలుగు పెట్టుకో॥

నలుగులు

నలుగుకు లేచి రారా!

నారద వందిత!

నశినాయ తాక్షుడా! వినుమా!

అలివేణు లెల్ల కూడి

ఆడ వచ్చిరి కృష్ణా!

॥నలుగుకు॥

అత్తారు పన్నీరు

అమితముగ పసుపు కలిపి

॥నలుగుకు॥

రారా, నలుగిడ, రాజగోపాల!

రారా, నలుగిడ, రమణ, వయ్యార రాజ గోపాల!

ఏరా నీకు ఇంత కోపము?

బాలుర, గోపాల!

॥రారా॥

కన కాంబర ధర! కౌస్తుభ రత్న!

కవచ కుండల ధార!

॥రారా॥

వనమాలీ ధర వాసుదేవ!

బాలుర, గోపాల!

॥రారా॥

నలుగులు

సరసిజ లోచన, దురిత విమోచన,
సర్వ గుణా భరణా !
నవరత్న పీటపై సౌగంధ్య కూర్చుని,
నలుగిడు మా రమణా, వేగ నీవు !

పున్నామ చంద్రుని కన్న నీ చక్కని
తినైనై మోము కిపుడు,
మన్నించి తిలకము మరిమరి నేపెడుదు !
మన్నింపుమా మనవి దీన బంధు !

బంగారు గిన్నెలో వాగైన గంధము
భామ నే తెచ్చితిని,
కర మిటు తే తెమ్ము గంధ మలదుటకు ;
కాంతను చూచి నీవు గంధ మలదా !

పచ్చాల పల్లెములో పసుపు ముద్దలు చేసి,
పడతి నే వచ్చితిని ;
పాద మిటు తే తెమ్ము పంకజాక్ష నీవు !
పసు వలద వచ్చితి పాదములకు !

నలుగులు

నలుగుకు రావయ్య, నందకుమారా !

ఓ నవనీత చోరా!

వేగమె రావయ్య, వేణుగోపాల !

పున్నమ చంద్రుని బోలునీ మోము,

కన్నులు కలువ రేకుల్లను బోలు,

చెక్కిళ్లు చేమంతి రేకులు బోలు,

చక్కగ రావయ్య, సరసిజ నయన !

నలుగుకు రావమ్మ, నవ మోహ నాంగీ !

వెలది ఓ బామా ! వేగరావమ్మ !

మంచిది దవనము, పచ్చటి పసుపు,

పునుగు, జవ్వాజి, వన్నీరు, నలుగు పెట్టెవ !

సన్న జాజులు తెచ్చి, సరములు కట్టి, మంచి

సరములుకట్టి,

సరము లందుకోవయ్య యశోద బాలా !

బొండు మల్లాలు తెచ్చి, సెండ్లును కట్టి, మంచి

సెండ్లును కట్టి,

సెండ్లందు కోవయ్య, వేణుగోపాల !

మంచి మల్లాలు తెచ్చి, మాలగ కట్టి, మంచి

మాలగ కట్టి,

మాలందు కోవయ్య, మదనగోపాల !

నలుగులు

వరాలు పొయ్యండి! ఊసు లాడకండి!

దీగురులు పెళ్లికి దారు లొడ్డాకండి!

గౌరి కల్లమ్మో వై భోగ్యమే ||

జనకు జనకు నింట, పుణ్యజనకు నింట, పుట్టిందే సీత;

జనకా జనకు నింట, మామ దశరథు డింట, పడ్డాది
సీత! ||గౌరి||

నీ అత్త కౌశల్య పంపింది నలుగు,

నలుగాడు సీతమ్మ నలుగాడు!

నీ మామ దశరథుడు పంపాడు నలుగు,

నలుగాడు సీతమ్మ నలుగాడు!

||గౌరి||

నోమి నోమల్లార నోమన్నలార!

గౌరి కల్లమ్మో, వైభోగ్యమే!

నీ అత్త భూదేవి పంపాడు నలుగు,

నలుగాడు శ్రీరామ నలుగాడు!

||గౌరి||

జనకముని కూతుర! దశరథుడి కోడల!

శ్రీరాము భార్య! సీతరో! దశరథుడి కోడల! ||గౌరి||

సిక్కుడు పువ్వులు పూసి నెలాయె,

శ్రీరాము తలబాలు వాడివుండె! ||జనకు జనకు||

కాకర పువ్వులు పూసి నెలాయె,

కాముడి తలబాలు వాడి వుండె! ||జనకు జనకు||

సీతమ్మ శ్రీరాము నలుగాడు తుంటె,

చిత్త వర్షము కురిసె భువిలోన!

||గౌరి||

నలుగులు

రమ్మనవే నలుగుకి,
నాతి తోడ విభుని వేగ !

॥రమ్మనవే॥

అక్క, చూడే ! వరదుడు,
అది నారాయణుడు, చెలీ !

గోవులు మేపేటి
గోపాల కృష్ణుడు

॥రమ్మనవే॥

మందర ధారుడే,
మదన గోపాలుడే ? చెలీ !

గోవులు మేపేటి
గోపాల కృష్ణుడు !

॥రమ్మనవే॥

నలుగులు

ఓయ్ రామ ! జయ రామ !

సీతా రాముల ప్రేమ

భావించి పాడరమ్మ,

మన బాల బాలునకు !

కనతల్లి వాకిటిలో

కానక చూడు పీట లరసి ;

కనతల్లి వేసింది

కలిమితో నలుగు !

పినతల్లి వాకిటిలో

ప్రేమతో చూడు ! పసిడి

పీటల బరచి పెట్టింది,

ప్రేమతో నలుగు ॥

మేనత్త వాకిటిలో

మేలిమితో చూడు ! మేల్

పీటల బరచి వేసింది,

మేలిమితో నలుగు !

నలుగులు

నలుగు పెట్టరె వదినెకు,
నాతి సుందరి బొమ్మకు!

॥నలుగు॥

దుంప కొమ్ము, పసుపుతో,
దూల గుండాకుతో

॥నలుగు॥

మంచినూనె మడ్డితో,
మరిగేటి తారుతో!

॥నలుగు॥

సీమసింతాకుతో,
సీమ మిరప కాయతో,

॥నలుగు॥

మల్లె లమ్మ మల్లెలు,
మంచి సంపెంగలు,

గుడి సుట్టూ తిరిగేడు,
గున్నవృ నాధుడు !

॥నలుగు॥

రమ్మనరే నలుగుకు
నాతి సుందరి బొమ్మను !

నలుగులు

రమ్మనవే నలుగుకీ

రాజగోపాలు నిపుడు !

॥రమ్మనవే॥

వాడికి కాళ్లన్న లేకుంటె,

కర్ర అన్న గట్టుకూని,

॥రమ్మనవే॥

వాడికి చెవు అన్న లేకుంటె,

వేట్లన్న గట్టుకూని,

॥రమ్మనవే॥

వాడికి చేతు అన్న లేకుంటె,

తెడ్డు అన్న గట్టుకూని,

॥రమ్మనవే॥

వాడికి ముక్కన్న లేకుంటె,

ముంతన్న గట్టుకూని,

॥రమ్మనవే॥

పెళ్లి వేడుక

పంచన కూర్చున్న వారెవరయ్యాహ, వారెవరయ్యాహ?

పంచాక్షరీ పంచాక్షరీ పంచావిదీహి !

మేమే మీ మేమే మీ మేనల్లుళ్లం మేనల్లుళ్లం మేహాయి
స్వాహా !

ఏమి కార్యానికి వస్తారోహి ? ఏమి కార్యానికి వస్తారోహి?
కార్యోపకారే కార్యోపకారేహే !

మీ పేరయ్యకు మన పేరక్క నిస్తురూహు !

మన కడపట బడుచుని మన కామయ్యకు మన కామక్క
నిస్తురూహు !

మన నడపట బడుచుని మన నాగయ్యకు మన నాగక్క
నిస్తురూహు !

అరు మూళ్లరిటాకు భవతి !

మూడు మూళ్ల దొప్పో భవతి !

అన్న మడిగినా లేదు, వంకాయ

కూర వండుకున్నా లేదు.

గుమ్మడికాయ కూర

గుద్దుకున్నా లేదు.

నభలో అభాసు చేసిన

వదినెగారికి చెభాన్ తాంబూలం !

దీవెనలు

పచ్చన్ని పచ్చన్ని పందిటి లోన,
అచ్చ మావుల పేడ పచ్చంగ అలికి,
ముత్యాల ఒక ముగ్గు మూ లేర్పరచి,
రత్నాల ఒక ముగ్గు రంగేరు పరచి,
పగడాల ఒక ముగ్గు పణతేరు పరచి,
వజ్రాల ఒక ముగ్గు వనితేరు పరచి,
యాదగిరి నరసింహ ! ఓ వెంకటేశ !
మీ రొచ్చి రఘురామకి శాసన లెయ్యండి !
పెంచల నరసింహ ! పెద ఓబులేశ !
మీ రొచ్చి రఘురామకి శాసన లెయ్యండి !
శాసన లెయ్య మని సెల వడిగి రండి !

పలు దోములు

వదినారో! పలు దోముకొమ్మా! నీ
మది కోర్కె దీర్తు మే మమ్మా!

వదినారో!

బంగారు పుల్ల గై కొమ్మా!
శృంగార వతి! వేగ లెమ్మా!

వదినారో!

సరసము గాదె, మిటారీ!
జాగేల? లేవె, వయ్యారీ!

వదినారో!

ధరణిలో తిరుమల వాసు
దలచు! ఆ దైవము బ్రోచు!

వదినారో!

పలు దోములు

ఇప్పు పుల్ల పెట్టి, తోమింతు పళ్లు!
ఈ వూరి కాలువలో, కడిగింతు నోరు!
వేప పుల్ల పెట్టి, తోమింతు నోరు!
వేలూరి కాలువలో, కడిగింతు నోరు!
తుమ్మ పుల్ల బెట్టి, తోమింతు పండ్లు!
తూమాటి కాలువలో, కడిగింతు నోరు!
మురికి కాలువ నీళ్లు ముంతెడు దెచ్చి,
మరదలా! నీ నెత్తి చరిచి రుద్దేను!
గంపెడు భోజనము, కడివెడు బారు,
కం పుల్లిపాయలు, కావాలె వదినా ?

పెళ్లి ముచ్చట్లు

మీన్నావా రింట్లోను పెండ్లి గామాలు!
వదహారు స్తంభాల వందిరి గామాలు!
పమిడి బిందెల తోను వంట గామాలు!
పదిమంది కూర్చోని భోంచేతురు గామాలు!
శోభానమే! శోభానమే!

ఏళ్లవా రింట్లోను పెండ్లి గామాలు!
ఒక్క గుంజ మీద పండ్రి గామాలు!
ఓటి కుండ లోన వంట గామాలు!
ఒక్కరే కూర్చోని భోంచేతురు గామాలు!
శోభానమే! శోభానమే!

మన్నావారి ఆడబడను సారే పంపింది!
వదహారు వీరలు, పమిడి బిందెలతో,
పసుపు కుంకంబు వెండి బిందెలతో,
అందరు మెచ్చీరి పట్నంబు లోను!
శోభానమే! శోభానమే!

ఏళ్లావా రాడి బడును సారే పంపింది!
మూర జాలని గుడ్డ, మురికి నలిమిడి,
ఆకులో పసుపు, చెతిలో కుంకంబు!
అది పంజ చోతేను, మాకు సిగాయె!
శోభానమే! శోభానమే!

తగని వియ్యాలవారు

మనకెక్కడ దొరకినారే ! బల్
టక్కరు లబ్బబ్బ తగని వియ్యాలవారు !

మాటలు బహు తేట, మన్ననలు రూఠ,
బైట ఆడంబరాలు, లోన లొటారాలు !

మీసాలకు అత్తరులు పూసే మంటారు గాని,
వేసాలకు లోటు లేదు, వేళకు సాపాటు రాదు !

ఎన్నో అభరణములు కన్య కిడుదు మని,
నున్న జుట్టిరి కద, వోద్య మొందగ !

వెండి జల్తారు చీరలు వెలబెట్టి తేలేక,
మొండి మూరెడు నెరవు మోటు చీరలు దే !

పరువు జూతా మంటె, పల్లకైనా లేదు,
కొరగాని సహాయము కోరి ఎక్కిరి !

మోసాల పెళ్లివారు

ఎక్కడ నుంచి వచ్చి రమ్మ పెళ్లివారు,
త్రిలోక సుందర మౌళి జానకమ్మకు?

॥ఎక్కడ॥

కాకినాడ కలకటే రని అక్కా నిస్తీమి! వట్టి
బట్టలు ఉతికే వాడని ఎరక్క పోతిమి!

॥ఎక్కడ॥

మేడలు మిద్దెలు కలవా రని అక్కా నిస్తీమి!
దిబ్బల మీద తాటాకు ఇళ్లని ఎరక్క పోతిమి!

॥ఎక్కడ॥

చెన్నాపట్నం జమిందా రని అక్క నిస్తీమి! వట్టి
చెప్పలు కుట్టే వాడని ఎరక్క పోతిమి!

॥ఎక్కడ॥

వియ్యాలవారి వర్ణన

వచ్చిరమ్మ వియ్యాలవారు !

అచ్చ మైన మర్కటముల బారు !

ముచ్చ మూతులు, కచ్చ గోచులు,

పెచ్చ పెరిగిన బుర్ర మీనలు,

అచ్చముగ కోతులను వలెనె,

గిచ్చి జగడము లాడు కొనుచు !

॥వచ్చిరమ్మ॥

దొడ్డ వారే, పెద బావగారు!

దొడ్డి దోవన తిరిగొచ్చి నారు !

మడ్డి బావలు, ఎడ్డి మరదులు,

దొడ్డ కబురులు చెప్పు కుంటూ,

ఎడ్డి మడ్డి తనాలతో, మా

దొడ్డి నిండ కొలువు దీర !

॥వచ్చిరమ్మ॥

జారి చెంబులు మే మియ్య బోతే,

సార ముంతలు తెచ్చియ్య మనిరి !

గార వంబుగ మాట లాడిన,

నోరు తెరచుక ఊర కుందురు !

కారు కూతలు కూయుచును, మా

గౌరవమ్ములు కొల్ల గొట్టుచు !

॥వచ్చిరమ్మ॥

గడునరి వియ్యాలవారు

దళనరి గలవార మని,
పెడనరము చూపనేల ?
గడునరి వియ్యాలవారు !

చక్కానివారు !

ఉదయమున ఇడ్లీ కాఫీ
ఉప్పాలు పెనరట్లూను,
వదిలి వేసి వెళ్ళినారు !

వియ్యాలవారు !

మిడనరి లగ్నంబున మీరు
మెల్ల మెల్లగ వచ్చి,
వడివడి వడ్డింప మందురే !

వియ్యాలవారు !

వండిన వన్ని తెచ్చి,
పిండి వంటల వేగ
వడ్డన చేయ మందురే !

వియ్యాలవారు !

భోజనా లైన పిదప ;
తాంబూ లాదుల వేళ,
మూతులు త్రిప్పేదరు !

వియ్యాలవారు !

మగ పెళ్లి వారి స్థితిగతులు

కంబర సామాను కలవా రని అక్క నిస్తీవిగ ?
కుండ బుచ్చెకి గతి లేదని ఎరక్క పోతివిగ ?

ఏడు ఎకరాల పొల ముందని అక్క నిస్తీవిగ ?
కుంట పొలనానికి గతి లేదని ఎరక్క పోతివిగ ?

ఎండి బంగారము గలవా రని అక్క నిస్తీవిగ ?
చిన్నం బంగారానికి గతి లేదని ఎరక్క పోతివిగ ?

ఎడ్లూ బండ్లూ గలవా రని అక్క నిస్తీవిగ ?
దున్న పోతులకు గతి లేదని ఎరక్క పోతివిగ ?

ఇళ్లూ వాకిళ్ళు గలవా రని అక్క నిస్తీవిగ ?
గుడిసి పెంకుకి గతి లేదని ఎరక్క పోతివిగ ?

పెళ్లికుమారుని వర్జన

ఇతడేనా పెండ్లి కుమారుడు ? ఈ
అద్భుత కారు డింత మందరడు !

ఇతడేనా ?

వర్జమున కందని రూపము ! వీని
హెయలు చూడ నహహా విచిత్రము !

ఇతడేనా ?

ఎన్నెన్నో విధముల గాత్రము ! మున్ను
ఎన్న డెరుగమె ఈ అవతారము !

ఇతడేనా ?

పంకజ భవ నుతు డందురు, ఇతని
శంకర సఖు డని అందురు !
శంఖ చక్ర ధరుడని అందురు,
వంక లేని వాడని అందురు !

ఇతడేనా ?

ఏమి పెళ్లికాడుకే

ఏ దేశాన్నుం చొచ్చారయ్య మా దేశానికి ? మా
చక్కాని శ్రీరఘ సుందరి మక్కువ తీరగ !

ఏ దేశాన్నుంచి

ఎప్పే బియ్యే చదివా రని మీవా రెప్పిరి !
ఇంత ఓనమాలు రాని వారని యరక్కపోతిమి !

ఏ దేశాన్నుంచి

మేడలు మిద్దెలు కలవా రని మీవా రెప్పిరి !
ఇంత తాటాగ్గుడిసెలో వున్నారని, యరక పోతిమి !

ఏ దేశాన్నుంచి

సిల్కు చీరలు పెడతా రని మీవా రెప్పిరి !
ఇంత నూలు గుడ్డలు పెడతారని, యరక్కపోతిమి !

ఏ దేశాన్నుంచి

కంటెలు కాసులు పెడతారని మీవా రెప్పిరి
ఇంత పుస్తే బొందులు కడతారని, యరక్కపోతిమి !

ఏ దేశాన్నుంచి

భళీ! పెళ్లి కొడుకా !

భళీ భళీ పెండ్లి కొడుక ! బళ్లారి సీమలో
వుల్లాకు తూటుగ పొడిచి నాడు !

ఎద్దుచ్చ పొయ్యంగ, ఏరులై పారంగ,
తాటాకు తెప్పవే దాటి నాడు ! ||భళీ||

బావ మరదులు వచ్చి, పలుకరించగ బోవ,
కిమ్మనక పరుగు లంకించి నాడు ! ||భళీ||

చెట్టు పైకొమ్మన జేరి, కా కా యన,
అట్టై భయపడి కేక పెట్టి నాడు ! ||భళీ||

కట్ట మీదున్న గుడ్డి కొంగలను జూచి,
దయ్యాము లటంచు ఒక మూల దాగి నాడు ! ||భళీ||

అల్లు డని పిలిచి, మా నాన్న అదరింప,
ఎరుగకే అలిగి, తన వూరి కెళ్లి నాడు !
ఏడ దొరికాడు మాకు ఈ ఎడ్డై బావ ? ||భళీ||

పెండ్లికుమారా !

పెండ్లికుమారా ! ఏమేమి చదివితివి ?

ఎప్పేలు చదివినావా ? ఎమ్మేలు పాసైనావా ?

లా గుట్టు చెప్పగలవా ?

కోర్టుకి వెళ్లగలవా ?

॥పెండ్లి॥

శాస్త్రములు చదివినావా ?

శాస్త్రాదులను మెప్పించేవా ?

॥పెండ్లి॥

పది మందిలో పది

మాటలు చెల్లించేవా ?

॥పెండ్లి॥

సంగీతము నందు

సరియైన గుర్తు గలదా ?

॥పెండ్లి॥

పాఠాక్షర చదవ గలవా ? మా

బాలను వారింప గలవా ?

॥పెండ్లి॥

పెళ్లికొడుకు చరిత్ర

ఏమని నే చెప్పెదన్ ? ఈ

పెండ్లి కొడుకు చరిత్ర ఈలాగు నుండె నట !

ఇస్కూలు జీత మట, ఇచ్చి పుచ్చు కుంట డట,
కాఫీ హోటల్ కెల్త డట, బాగా బోంబేత్త డట !

అత్త యింటి కెల్త డట, మత్తుగ బోంబేత్త డట,
అయిదు గంట లవ్వగానే అబ్బుల్ వోపె లంట డట !

ఈదిలోకి ఎల్త డట, దొంగ తనం బేత్త డంట,
వారానికి రెండు సార్లు జైల్లోను వుంట డట !

వాసన్ లేని సెంటు బుడ్లు మాట మాటకి రాస్తాడట,
మాట మాటకి రాస్తేను మర్యాద తక్కు వట !

అర కట్ట అకు లట, అర్థ సేరు బెక్క లట,
ఏనుకోడం బేత కాదు, ఎర్రమొగం పెళ్లికొడుకు !

పెళ్లికొడుకు కోరికలు

ఏమోయి పెండ్లి కొడక ఇంత కీర్తి తెస్తీవి ?
వట్టె మంచం వరువు దిండు మేము ఇస్తామంటిమి ;
పాత చావ పంచటరుగు నీవె కావా లంటివి !
ఏమోయి॥

చేతి గొలుసు చంద్రహారంమేము ఇస్తా మంటిమి ;
నూలుపోగు నులక తాడు నీవె కావా లంటివి !
ఏమోయి॥

గ్లాస్కో వంచ ఖద్దరు చొక్క మేము ఇస్తా మంటిమి ;
పాత గుడ్డ గోచి పాత నీవె కావా లంటివి !
ఏమోయి॥

బ్రాహ్మ డింటి భోజనము మేము ఇస్తా మంటిమి,
వుట్టి పిండి రాగి సంగటి నీవె కావా లంటివి !
ఏమోయి॥

లేత అకులు సిగిని వక్కలు మేము ఇస్తా మంటిమి ;
జిల్లేడాకులు సిల్ల పెంకులు నీవె కావా లంటివి !
ఏమోయి॥

పెళ్లికొడుకును హేళన

మరియాదగ లేచిపో, ఓ పెండ్లి కొడుక !

నభల అందరు మెచ్చిరీ,

చింపి కంబళి కప్పిరీ,

చాలగ మీ అయ్య లందరు

చాల సంతోషించిరి !

మరియాదగ॥

సని దవ మగ రిస, మీ అక్క లందరు

సంగీతములు పాడగ,

నభలో అందరు చూడగ,

చాటుగ మీ అయ్య లందరు

చాల సంతోషించిరి !

మరియాదగ॥

పెండ్లికూతురి పెంకితనం

పెండ్లి కూతుర !
పెంకి తన మేలనే ?
వండ్లు బయట పెట్టి
ఫక్కున నవ్వుట తగున ?

పెండ్లి కూతురా !

వన్నెలాడి నుడి
వయ్యార మే మందు ?
ఎన్నాడు చూడము,
మేటి జాణరొ ! చాలు !

పెండ్లి కూతురా !

పంత మేలనే, నీ
పతి తోడ ! కోమలి ?
ఇంత యాగడమ, ని
న్నేమందు మే మింక ?

పెండ్లి కూతురా !

రాఘవుల పెళ్లి

శ్రీ రాఘవులు పెళ్లి చేసుకో వెడలే,
చేరి తమ్ములు తాను లేరువులపై నెక్కి!

భేరి, మద్దెల, నన్న మేళము,
బూరగలు, తప్పెటల బోతు,
నగారా, ద్రాక్ష దృపల బ్రోవగ,
వార కామిను లాడ గాను! || శ్రీ రాఘవులు

అప్పుడు జనకరా జుల్లశ బిలువగ,
అప్పగింతలు బెట్టగ,
గొప్ప బంగరు పీఠములపై
వప్పుగానే నీమించి, రాములు
అప్పు శరణము లొప్పు కొని, తా
మెప్పు మీరగ జనక రాజు! || శ్రీ రాఘవులు

బంగారు పల్లెములో పాలు నెయి బోసి,
రంగుగ శ్రీ రఘు పుంగవు డను రసి
పొంగుచును, జయమంగళం బని
అంగనా మణు లెల్ల పాడగ,
మంగళాంగుల తన కుమార్తెల
చెంగటికి రప్పించె రాజు! || శ్రీ రాఘవులు

గారి కళ్యాణము

గారి కళ్యాణ వైభోగమే !

లచ్చి కళ్యాణ సౌభాగ్యమే !

పెళ్లి పెళ్లన్నాడు పెరగ మన్నాడే !

పెల్లెన్న తెల్లారి నగ్గి బగ్గోల !

॥గారి॥

కన్నమ్మ బాస్కాలు కదల మన్నాడే !

వోలేది, వంకేది, ఓ పెల్లి కొడుకా ?

వాడి కట్టు బియ్య మేయి, ఓ పెల్లి కొడుకా ?

వూరి పోయే నీల్లోయి పసుపు తోట్లోకి,

పారి పోయే మల్లోయి వుల్లి తోట్లోకి !

..

నువు తిన్న యిత్తట్లో, మేం దిన్న యిత్తట్లో,

మత్తుంగ వుండాయి, మత్తు గల పెల్లి కొడుక !

యెత్తెయ్య రాదోరె, యిత్తట్లోయని ?

..

అలివేణి కుండలకు అంబలే లేవా ?

పెల్లి కొడుకు అబ్బాయికి పెదిమలే లేవా ?

..

కళ్యాణం గొట్టంగ గొం తెండి పోయే !

గతిలేని పెళ్లి కొడుకా ! గంజెత్తు రారా !

..

చెంగోడి సెట్టు కింద బాసికలు సెయ్యంగ,

గన్నేరు సెట్టు కింద కంకణా లిప్పంగ !

..

పెల్లి కూతురు తల్లెమ్మ పేద ముత్రాలు !

ననిమకలు గొడేసి నన్నాలు వట్టంగ !

..

ఎంతెంత దానవమ్మ పెళ్లికూతురా !

శ్రీరాముడు గల్గవాడు పెండ్లికొడుకు ;
నువు సిత్తాట లాడ బాకే పెండ్లికూతురా !

ఎంతెంత దానవమ్మ పెండ్లికూతురా !
నువు ఎంత వగల దానవమ్మ, పెండ్లికూతురా !

॥శ్రీరాముడు॥

కోదండ రాముడమ్మ పెండ్లికొడుకూ ;
నువు కోతాట లాడ బాకు, పెండ్లికూతురా !

ఎంతెంత॥

బావ మరదులు గలవాడు పెండ్లికొడుకూ ;
నువు భయముతో తిరగవమ్మ, పెండ్లికూతురా !

ఎంతెంత॥

సెల్లెండు గలవాడు పెండ్లికొడుకు ,
నువు భయముతో తిరగ వమ్మ, పెండ్లికూతురా !

ఎంతెంత॥

పెళ్లికూతురి వాలకం

గిజి గిజి గూడెయ్య,
గిజి గాడు గూడయ,
తెంకాయ చిప్పయ్య,
చెలియ మోము !

ఇనుప నళాకయ,
ఎనుబోతు చర్మంబు,
గోరింట తీగయ,
కొమ్మ కురులు !

రాతి రోలుకి సరివచ్చు
నాతి నడుము,
వూర పందికి సరివచ్చు
ఉవిద స్వరము !
కొండ ముచ్చుకి సరివచ్చు
కొమ్మ గుణము !

బావ పొల్లులు

బావ నీదు పొల్లుల నిక పాటి సేతుర !
రీవి జూచి మోస పోయి భామ నిత్తుర !

బావ -

కాసు వీస మైన దేగ నోచ మైతిమి !
పేచి పెట్టి ధనము లాగు నీచు డౌసుమి !

బావ -

అన్ని కట్నముల నొసగి మా అక్క నియ్యగ,
వన్నె కల్గె గద నీదు వంశము కెల్ల !

బావ -

ధర తిరుమల వెంకటేశుని భజించక,
నరసంబులతో కాలము నరిపుచ్చుదువా?

బావ -

శ్రీవారికి సిగ్గే లేదు

గోడ కున్న తేలుని చూసి,

గడియార మనుకునె, మా బావ !

శ్రీవారికి మాబావకి సిగ్గే లేదండీ !

మంచం కింద మడుగుని చూసి,

మజ్జిగ అనుకునె, మా బావ !

శ్రీవారికి మా బావకి సిగ్గే లేదండీ !

గొంతా లున్న రొచ్చుని చూసి,

గంజి అనుకునె, మా బావ !

శ్రీవారికి మా బావకి సిగ్గే లేదండీ !

గోడ కున్న నల్లులు చూసి,

గుగ్గి ల్లనుకొనె, మా బావ !

శ్రీవారికి మా బావకి సిగ్గే లేదండీ !

ఛీ ఛీ! బావలు

గోచుల్లు లేవమ్మ,
గొంగళ్లు లేవు!
ఛీ ఛీ ! మా బావలకు,
సిగ్గనలే లేదు !

పెద్ద కొడుకు పెళ్లి నాడు,
పేరంటం నాడు,
పెద్ద లందరు చేరి,
పెట్టించిరి గోవి!

చిన్న కొడుకు పెళ్లి నాడు,
ఛీ కొట్టుకొట్టి,
నభవారు గుమి గూడి,
నరిదారు గోవి!

నడిపి కొడుకు పెళ్లి నాడు,
నాగవల్లి నాడు,
నా కచ్చి రాదని,
పారేశా గోవి !

వయ్యారి వియ్యపురాలు

వియ్యపురాల ! ఓ వయ్యారి లోల !

నీ వయ్యారము లెందుకే,

కయ్యాల మారి ? ఓ గయ్యాళి గంప !

నీ కయ్యంబు ఇక చాలునే !

॥వియ్యపురాల !

పానకపు బిందెలు పలు దోము పుల్లలు,

పడతీరొ మే మంపితే,

ఓళ్లు సొగసే కాని, వల్లెన దోమదు !

నీ వయ్యారము లెందుకే ?

॥వియ్యపురాల !

వట్టు బెనారసు చీరాలు వంపిస్తే,

వణతిరో ! నీ కోసమే

చుట్టు బెంగాలి చీరలు తెమ్మని,

జట్టీలు పెట్టేదవే !

॥వియ్యపురాల !

వయ్యారి వదినా !

వయ్యారి వదినె ! నీ వలగితివా ? బాలు !

వెయ్యారు విత్తుము, వేవేగ యిటు రమ్ము !

వయ్యారి వదినా !

ధనమును లాగగ తగిన దానవు నీవే !

అనుమాన మేలనే ? అతివరో ! జాణవే !

వయ్యారి వదినా !

గడుసుదాన ! మంచి గద్దరివె నుమ్మ !

ఒడు పేయగ మంచి ఓర్పు జేతువు నుమ్మ !

ధరను శ్రీతెన్నేరుపుర వేణుగోపాలు

కరుణ గోరగ, నీదు కరినంబు జూపేర ?

వయ్యారి వదినా !

తమాషా వదినె

ఎంత దానివె వదినె ! ఏం తమాషాలు చేస్తీవే ?

ఏం తమాషాలు చేస్తీవె ? నువ్వు బల్ తమాషాలు చేస్తీవె !

కాకినాడ కలకటేరు, కట్లకాసులపేరు నీకంపెనటె ?

కట్లకాసులపేరు నీకంపెనటె? కాకినాడ నిన్ను రమ్మనెనటె?

రాజమండ్రి రామారావు రవికలు వీరలు నీ కంపెనటె ?

రవికలు వీరలు నీకంపెనటె? రాజమండ్రి నిన్ను

రమ్మనెనటె ?

విజయనగరం మహారాజు కోరిన వీరలు నీకంపెనటె ?

కోరిన వీరలు నీకంపెనటె? కోరికొండ నిన్ను రమ్మనెనటె?

చిత్తూరు మైసూరు సాయిబు, చిక్కట్లు పేకట్లు నీకంపెనటె ?

చిక్కట్లు పేకట్లు నీకంపెనటె? బ్రాందితొ నిను తినమనెనటె?

జొన్నవయసుల మైసూరుసాయబు, జోడు గుర్రాల బండి

నీకంపెనటె ?

జోడుగుర్రాలబండి నీకంపెనటె? జోడుగ నిన్ను

రమ్మనెనటె ?

వదినె స్వరూపం

గజ్జల గుర్రం మా వదినె ! గుజ్జు స్వరూపం మా వదినె !
వేళ్ళ కుంగ్రాల్ పెట్టింది, ఉంగ్రాల్ చూచుక పులికింది !
కాలి వేళ్ళకును పిల్లేళ్ళు, కంగున మ్రోగగ గంతింది !
వేతి కంకణాల్ వెకవెకలు, కాళ్ళకు అందెల గునగునలు,
గజ్జల మ్రోతలు ఘల్లు ఘల్లు, బొజ్జకదపు కొని పోతుంది !
ముక్కెన ముక్కెర మెరసింది, చెవులను కమ్మలు చెలరేగ,
మెడలో హారాల్ మెలిపోగ, రావిరేకయే రంజిలగ,
రవ్వల రాగిడి రవులు కొన, రంగుల చీర, రంగుల రవిక,
టింగురంగా మా వదినె ! కంగు కింగూ మా వదినె !
సింగారాల చిగురుంబోడి ! బంగారంపు పసుముల లేడి !
మెడలో గంటలు, జడలో గంటలు, వేతికి గంటలు,

కాళ్ళక గంటలు, గణ గణ గణ గణ !

కాలు కదిల్చితే గణ గణ గణ గణ !

తల అడిస్తే గణ గణ గణ గణ !

వంగుతు లేస్తే గణ గణ గణ గణ !

గజ్జల గుర్రం మా వదినె ! కాని,

గుజ్జు స్వరూపం మా వదినె ! కుది

మట్టు స్వరూపం మా వదినె !

ఓ హేలా ! వదినెగారూ !

ఓ హేలా వదినెగారూ ! వప్పుగ కూర్చున్నారు ?

వయ్యారముతో సొగసుగ కూర్చున్నారు !

ఓ హేలా ఓ హేలా॥

చక్కని వారని మిక్కిలి పొంగేరు,

ఎక్కువ ఏమి లేదు,

ఒక్కరవ్వ చక్కదన మైన లేదు !

ఓ హేలా ఓ హేలా॥

జబాబు లేదేమి ? జాలి సోలి యేమి ?

వీనులు లేవా యేమి ?

చబాను ఇది యేమి ? వినబడదా మీకేమి ?

ఓ హేలా ఓ హేలా॥

అలోచన ఏమి ? అట్లా చూచేరేమి ?

జాణతనమా ఏమి ?

చబాను ఇది యేమి ? శక్తిహినులా ఏమి ?

ఓ హేలా ఓ హేలా॥

చీ చీ వదినె

చీ చీ నీకు తగదె వదిన !
సిగింతయు లేదె నీకు ?
పేచికోరుతన మేడనే ?
వాచి పోతివె పులిహారకు !

కొట్టాన్నము, గోంగూరయు,
మీరు మీరు భోంచేస్తిరి !
మఱాకుల విడెమె, బెలి,
మనసైనను లేదె నీకు ?

నాగరాలు, రాగిడిలు,
రాణింపులు లేవె నీకు ?
నాగరికత లేదేలనె ?
నాంచారి ఓ వదిన !

టింగు రంగ రంగా యని,
శృంగారము చేసుకుని,
రోజూ మల్లెల చీర గట్టి,
బజారున తిరిగేదవె ?

వదినె బహు జాణ

వదినారొ మీరెంతొ బహు జాన లమ్మ !
బలేవైన గోదారి గట్టు వోయమ్మ !
బరువైన బాల్చీతో తాడేయ రమ్మ !
గిర గిర తిరిగేటి గిల్క వోయమ్మ !

అరదిగ మాయింటి పెద్ద కోడలవు,
బరువైన గోదారి గట్టు వోయమ్మ !
బరువైన బాల్చీతో తాడేయ రమ్మ !
గిరగిర తిరిగేటి గిల్క వోయమ్మ !

విశాఖపట్నం దారం లేసు లల్లుటె కాదు !
బల్ వైన గోదారి గట్టు వోయమ్మ !
బరువైన బాల్చీతో తాడేయ రమ్మ !
గిర గిర తిరిగేటి గిల్క వోయమ్మ !

చెన్నపట్నం దారం బుట్ట లల్లుటె కాదు !
గిర గిర తిరిగేటి గిల్క వోయమ్మ !
బరువైన గోదారి గట్టు వోయమ్మ !
బరువైన బాల్చీతో తాడేయ రమ్మ !

వగలాడి వదిన

వగలాడి వదిన! నీ వయ్యార మేమే?
వయ్యార మేమే, నీ వడితన మేమే?

వగలాడి వదిన -

వదిన చెడ్డది, ఎంతో వల్లమాలినది,
వదిన చెల్లెలు మగని వల్ల కున్నది!

వగలాడి వదిన -

కాకా దొర నీకు కంటెంప లేదా?
కంటెంప లేదని, కనుసన్న లేదా?

వగలాడి వదిన -

కరణము మునునబు గట్టిగ నిన్ను
పట్టుక, నెత్తుక పారి పోలేదా?

వగలాడి వదిన -

గంధం పూతలు

సుందరాంగ! గంధము నీ
కందముగ పూసెద!
ఇందుపూల మాలను నే
అందముతో వేసెద!

సుందరాంగ

మల్లె, మొల్లలు, సన్నజాజులు,
మాల కట్టి తెచ్చెద!
మాల లోన నా వల పంతా,
ఏరి కూర్చి వుంచెద!

సుందరాంగ

జాజి కాయ, మేల్ జాపత్రి,
ఏలకులు, మరి వక్క లాకులు,
రంగ శయన! దాగ రంజిత
తాంబూలము నే నిచ్చెద!

సుందరాంగ

మొగలి అత్తరు చేరి నట్టి,
మోద మలరిన గంధము,
ముదముతో పూసెద, నీ
కందముగ పూసెద!

పూల బంతు లాట

పూల బంతుల నాడుటకు, నీ
జాల మెందులకే? వెలియరో!
చాలు లేవే, వనజనేత్రి!
చాలు నీ బిగువుల్! నగరటే?

॥జాల మెందులకే॥

ఇంతి! చామంతి పూబంతి గనవే!
పంతమా, మంతమా, చెంత తగునా?
ఇందు వదనా! కుంద రదనా!
విన్న నెవ రైనా నగరటే?

॥జాల మెందులకే॥

మో మొరగా వంచి, నీ భర్త నిను గాంచి,
చిరునవ్వు దెప్పించ, మారాడ వేల?
విరన మేల? వినుత శీల!
విన్న నెవ రైనా నగరటే?

॥జాల మెందులకే॥

పూల బంతు లాట

పూబోణితో పెళ్లికొడుకు
పూల బంతు లాడగ,
పువ్వుబోణి చాల అలిసేను !

సన్న జాజుల సెండ్లు గూర్చి,
సతియ పైన వేసేను,
సతియ పైన ఎయ్యగ,
సతియ చాల అలిసేను !

మల్లె పూలు సెండ్లు గూర్చి,
మగువ పైన వేసేను !
మగువ పైన ఎయ్యగ,
మగువ చాల అలిసేను !

చామంతి పూలు సెండ్లు గూర్చి,
సకియ తోను అడగ,
సకియ తోను అడగ,
సకియ చాల అలిసేను !

పూల బంతులు

పూల బంతు లాడెనే, గో
పాలుడు, రుక్మిణి కెదురుగను !

॥పూల బంతు॥

చిలకల పలుకుల, చిన్నెల వన్నెల,
వీరలు దాచిన దొంగితడు !
రవికలు దాచిన దొంగితడు !

॥పూల బంతు॥

పక పక నవ్వే కృష్ణ స్వామి !
పాలు తాగిన దొంగితడు !
పెరుగులు తాగిన దొంగితడు !

॥పూల బంతు॥

బంతు లాట

పూల బంతు లాడెనే, బాల రుక్మిణి, కృష్ణుడు,
మే లైన బంగారపు మేడ లోపల నేడు!

పూల బంతు

బాల సంతనముగ నీలవేణు లెల్ల చూడ,
భేరి మృదంగములు భోరున మ్రోయగ,

పూల బంతు

వర కామిను లెల్ల వచ్చి, నాట్యములు సేయ,
విరజాజులు, మల్లెలు, నరసింహ సుమములు,
చలము సాధింప నీకు చాలుర! గోపబాల!

పూల బంతు

తాళజాలర సామి! తామన మేలర నాపై నింత?
అట లాడి, పోర వలదుర, సారన నేత్ర!
గోటుగ నీటుగ చెండాట లాడ రోయి!

పూల బంతు

పూచెండ్లాట

సెండ్లూ పూలూ దెచ్చి, సెండ్లు గుట్టెదరా !
సెండ్రుడ ! నా సేత సెండండు కోరా !

ఏనాద ఏనాద

ఏ నాద ! ఏ నాద ! ఏను గోపాల !
ఏ గ్రంగ రావయ్య ఏను గోపాల !

॥ ॥

మల్లెపూలు దెచ్చి, మొగ్గ కుట్టేద !
బద్రూడ ! నాసేత సెం దండుకోర !

॥ ॥

బంతిపూలు దెచ్చి ! బంతి కుట్టేద !
బద్రూడ ! నాసేత బం తండుకోర !

॥ ॥

మల్లెపూలు దెచ్చి, మొగ్గ కుట్టేద !
బలబద్రా ! నాసేత బం తండుకోర !

॥ ॥

బంతు లాట

మల్లెపూల సెండు మగువ కేసి చూడు !
బాలికామణిరో ! బంతు లాడుదామా ?

శ్రీకృష్ణా నీకు నే చిన్నదాన్ని, స్వామి !
అంగజాక్షి నాపై అలిగే నేమొ గాని !

॥శ్రీకృష్ణా॥

బంతిపూల సెండ్లూ భామ కేసి చూడు !
బాలికామణిరో ! బంతు లాడుదామా ?

॥శ్రీకృష్ణా॥

అల్లిపూల సెండ్లు అతివ కేసి చూడు !
బాలికామణిరో ! బంతు లాడుదామా ?

॥శ్రీకృష్ణా॥

వామని గుంటాలు

ముత్యాల యామని గుంటల పీట లేతమా?

పీట లేసి, రాములవారి అట నూతమా?

రాము లోడెనా? సీతమ్మ ఓడెనా?

సీతమ్మవారి ముఖమంత చిన్న వోయనా?

వగడాల యామని గుంటల పీట లేతమా?

పీట లేసి రాములవారి అట నూతమా?

రాము లోడెనా? సీతమ్మ ఓడెనా?

సీతమ్మవారి ముఖమంత చిన్నవోయనా?

చెలియ, నీ సేతి లోనె కొబ్బ రున్నదీ! ఆ

కొబ్బ రన్న అందుకోర, నందకుమారా! నవనీత వోరా,

చెలియ నీ సేతి లోనె కజ్జర లున్నవీ! ఆ

కజ్జర లన్న అందుకోర నంద కుమారా! నవనీతవోరా!

చెలియ నీ సేతి లోనె పోక లున్నవీ! ఆ

పోక లన్న అందుకోర, నందకుమారా! నవనీతవోరా!

చెలియ నీ సేతి లోన ఆకు లున్నయీ! ఆ

ఆకు లన్న అందుకోర, నందకుమారా! నవనీతవోరా!

బువ్వం పంక్తి

చూడ నెంతో శృంగారము! సుదతిరో!

సీతా రామచంద్రుల బువ్వము!

చూడ నెంతో శృంగారము!

హెచ్చైన అరిటాకులు తెచ్చి వేసినారట!

చెప్ప శక్యము కాదటే! సుదతిరో! సీతా

రామచంద్రుల బువ్వము

సన్న బియ్య పన్నా మట, వన్నె మీర నూప మట,

ఎన్నో ఎన్నో కూర లట, కన్నేరో వినవే!

రామచంద్రుల బువ్వము!

వడ లంటె వడ లట, కడ లేని హెళి లట,

నడుమ నడుమన మండియల్, మందయాన వినవే!

రామచంద్రుల బువ్వము!

బువ్వం పంక్తి

సీతారాముల బువ్వము చూతాము రారె !

ఖ్యాతిగ మిధునాధిపు డగు జనపతి నగరికి !

సీతారాముల

ఎంతో చక్కదనమె చూడ, ఇంతిరో నేడు !

భ్రాంతి తీరగ నిపుడు బంతికి నిపుడు !

సీతారాముల

నృప్తి పాలకు డైనట్టి సీతారాములను,

నిష్ఠతో ప్రార్థించి రపుడు, నేర్పు మీరగను !

సీతారాముల

జలనిధి గంభీర ! రామచంద్రా ! రావయ్య !

సలలిత సద్భక్త హృదయ సదయ ! రావయ్య !

సీతారాముల

వాసవ వినుత ! ముని మనోల్లాస ! రావయ్య !

సలలిత సద్భక్త హృదయ సదయ ! రావయ్య !

సీతారాముల

బువ్వం పంక్తి

బువ్వము బంతి చూడగ చోద్య మాయె !
రాముల బువ్వము ఏమని పొగడుదు ?
భామరొ! చోద్య మాయెను, ఈ మదిని !

నన్నపు బియ్యము అన్నము, లడ్డు, పేణీ,
చిన్ననీ పొడికూరలు, నూపములు, ఈ మదిని !

బంధువు లొక్క బంతి, బ్రాహ్మణు లొక్క బంతి,
సుందరాంగు లెల్ల ఒక్క బంతి, ఈ మదిని !

చక్కెలా లతిరసాలు, చక్కని అమవడల్,
చక్కెరా కజ్జకాయలు, ఈ మదిని !

అప్పడల్ వడియాలను, అంది అంది అడిగేదరు !
కుప్పళించి దూకేదరు, కొంచమైన వడ్డించరు !

పొట్టి వదినె, తాను బల్ తట్ట వలె కొప్పు బెట్టి,
వట్టి వల్లెం చేత బట్టి, భక్ష్య లనీ వరుగుల్ తోలే !

బువ్వం పంక్తి

ఇంతీ వినుడీ బువ్వము బంతీ ఘనమే మించెదే !
ఎంతవారే మాతో వీరు వంతు గాను చేసినారు !

॥ఇంతి॥

అరాకు లంతేసి అరిటాకులను వేసి నారు !
కూర లేక ఒక్క రవ్వ ఊరి పిండి రాల్చినారు !

॥ఇంతి॥

పాచి వండ్ల బావగారు పప్పో యని సాటింపగా,
పప్పు లేదు, కూరా లేదు, పచ్చ డైతే వుంది కాని !

॥ఇంతి॥

సుండలను తిన నొల్లని, తండుల ప్రసాద మట !
వండి వార్చినామే నద్ది, వడ్డించుకోమన్నా రట !

॥ఇంతి॥

నల్ల మామనై వడ్డించా, బల్ నాణ్య గాడు వచ్చినాడు !
మిళి తడి గానివ్వడు ! మీద బొట్టు పడనివ్వడు !

॥ఇంతి॥

విందు వింతలు

వైశాఖ మాసాన వచ్చె లగ్నమ్ము,
వల్లభుడు మా బావ మిల్లి చేయించా!

మిల్లి తడి గాకుండ, బొట్టు బడకుండా,
నేర్పుతొ మా వదినె, నెయ్యి వడ్డించా!

వైశాఖ మాసాన

అకాశ మార్గాన, ఆ గాలి వచ్చి,
ఆ కాస్త బడకుండా యెగరేసి పాయా!

వైశాఖ మాసాన

అప్పడం లేదాయ, వడియమే లేదు,
వట్టి కూరకు మేము వాచి వచ్చితిమా?

వైశాఖ మాసాన

అప్పడం వున్నాది, వడియ మున్నాది,
కండ్ల గానక మీరు గడ్డి దిన్నారు!

వైశాఖ మాసాన

పెళ్లి విందు

ఏలాగు భోంచేతుము ? ఈ

విందు మేమేలాగు భోంచేతుము ?

చాలా పెండ్లిం డ్లాయె ! ఈలాటి విందుమేము

॥ఏలాగు భోంచేతుము ?॥

విస్తళ్లు వేశారు , జానె డేసి వెడల్పు !

హస్తంబు కలువ కూడ, ఔరార చోటులేదు !

॥ఏలాగు భోంచేతుము ?॥

ముక్క బియ్యము వండిరీ,

దాని లోకి ముద్ద పప్పే వేసిరీ,

చెప్పుకుంటే సిగ్గుతుంది !

చెయ్యి కడిగితే జిడ్డే లేదు ! ॥ఏలాగుభోం చేతుము ?॥

కూరే వంకాయ కూర !

దాని లోకి మరే వజ్రాడి లేదు !

కలహంబులే కాని,

కార్యంబు లేనే లేదు ! ॥ఏలాగు భోంచేతుము ?॥

లడ్డూ జిలేబీల పాకముల,

మడ్డీ తేలిందంట !

వడ్డించే వదినేగారి

వడ్డాణం జారిపోయే ! ॥ఏలాగు భోంచేతుము ?॥

విచిత్ర విందు

విందు చేసినారు, వియ్యాల వారింట్లో !
విందు మాట చెబితే, వింతగా వుంటుంది !

విందు చేసినారు

వప్పే వుడక లేదు, వారే మరగ లేదు !
అరటికాయ పప్పు అసలే వండ లేదు !

విందు చేసినారు

బూరులై తాండేరు, బుట్టలతో పెట్టేరు,
బద్దకాలు వేత, బంతే సాగిచ్చేరు !

విందు చేసినారు

గొప్పకి వారిళ్ల అప్పడా లొత్తేరు
బద్దకాము వేత, బంతే సాగిచ్చేరు !

విందు చేసినారు

నేతి సొంబులు, పట్టి, మూ తేము మూసేరు !
సెయ్యే తడవ లేదు ! సెప్పుకుంటే సిగ్గు !

విందు చేసినారు

వియ్యాలవారి విందు

విందు చేసినారు, వియ్యాల వారింట్లో !
విందు మాట చెబితే, వింతగా వుంటుంది !

॥విందు॥

పొట్టి బావగారు కొట్టు పెత్తన మంట !
కొట్టులో సరకులు ఇవతలకు రాసీరు !

॥విందు॥

అత్తగారు వచ్చి వళ్లెం తట్టినాది !
మామగారు వచ్చి మటమట లాడేరు !

॥విందు॥

పెద్ద బావగారు మేళం వద్ద నుండే !
వదినగా ర్లంతాను నట్టింట బోయేరు !

॥విందు॥

వియ్యాలవారి విందు

విందూ వియ్యాల వారి
చందాము తెలుపుటకు,
అందరి కానంద మౌనౌనౌ!
వీరు ఎంతో గొప్పవా రట!

॥విందు॥

కూరే వంకాయ కూర,
వేరే మరేమి లేదు!
అడిగిన వెయ్యరు, పెళ్ళివారు!
వీరు ఎంతో గొప్పవా రట!

॥విందు॥

అరిసె లైతె వండి రట,
అటుకు లైతె కొట్టి రట,
అడిగిన పెట్టరు, పెళ్ళివారు!
వీరు ఎంతో గొప్పవా రట!

॥విందు॥

అకు లైతె తెచ్చి రట,
వక్క లైతె తెచ్చి రట,
తాంబూల మివ్వరు, పెళ్ళివారు!
వీరు ఎంతో గొప్పవా రట!

॥విందు॥

మగ పెళ్ళివా రట!
కోటా వారట!

పెళ్ళికి తర్లి వచ్చినారు!
వీరు ఎంతో గొప్పవా రట!

॥విందు॥

విడెములు

కపురంపు విడెములను కాంత తెచ్చిచ్చేను !
కరుణతో వేకొనర ! కస్తూరిరంగా !

॥కపురంపు॥

ఏల, లవంగములు, జొజి పలములు, మంచి
జాపత్రియ తెచ్చి, సరగున తెచ్చిచ్చేను !

॥కపురంపు॥

అత్తరు, పన్నీరు, అగరు, చందనము,
మెత్తని మేనందు సిస్తుగ అలదన్ !

॥కపురంపు॥

కురువేరు, దవనము కూర్చిన సరములు,
కుంతి మాధవ ! నీకు కాంత తెచ్చిచ్చేను !

॥కపురంపు॥

విడెములు

రారా! మన్నరు రంగా! తేరా, సెయి తేరా !
కుందనంపు కూటమున కూర్చుండవయ్య !

రారా !

చిగిని పట్ట పొడి, చిగురుటాకులు,
అణిముత్యము, అవిరిన సున్నం,
జాజికాయ, జాపత్రి, ఏలకులు,
ఇడిమి చుట్టించి, ఇవి,
జోడించి వణతి చుట్టించె !

రారా !

వక్ష స్థలమున లక్ష్మీదేవి,
వరము లీయును సంతోషముతో,
నిండు పూర్ణిమ పాడ్యమితోను,
వెల్లు బరచిన చంద్రుని కళతో,
పారిజాత పూబంతులతో,
విరిబోణి మా రుక్మిణీదేవి
ఇప్పుడు నిన్ను భావించునురా !

రారా !

శ్రీరామ! పేరు చెపుమా!

శ్రీరామ నీభామ పేరును చెపుమా!

నతి పేరేమొ చెపుమా!

అపేరును చెప్ప విన కోరితి మయ్యా!

అ మాట విని, రాముడు, భూమేశు డనియే!

ఏమి నా నతి పేరు ఎప్పుడు విన లేదా?

విన్నామొ, లేదొ, అ విధము నీకేల?

కన్నడ శాయ, కలికి పేరు చెపుమా!

నతిపేరు చెప్పితే నకల లోకములు

అవహాస్య మొనరించు ననియ!

లోకంబు లన్నియు లో మీరే కద?

ఈ రాత్రి ఈ పగలు ఏలా గడిపెదరు?

బెదరించితె మే మెంతో బెదరంగ పోము!

మా మగువ పేరిట చెప్పక మరి తల్పు తియ్యము!

లోకంబునకు నీవు లోలుడవు కావ?

లోకం బేమందురు? లోపాకారుడవు!

ప్రొద్దు కుంకే! మాతోటి పను లేటికి?

ముద్దూల గుమ్మ యని వేవేగమె చెపుము!

లలనా మణులార! అ లలన పేరు వినుడీ!

నానతి పేరు చెప్పెదను సీతా యని! వినుడీ!

సీతమ్మా! పేరు చెప్పమ్మా!

సీతమ్మ! సీభర్త పేరు చెప్పా వమ్మ,
సేతు మాధవుని తోడను? మే
మెంతోను బెలగుచు వినియెదము!

సీతమ్మ!

నాపతి పేరు తెలియ కున్నా! వున్నదా?
వేరే పేరు మీరు విన కోరి నా
రెంతో కూరిమితో! వినుడి!

సీతమ్మ!

కౌశల్య కుమారుడు నా విభుడు!
కౌశల్య సుతు డని, కలికి! మాకే బెలుసు!
వేరే పేరే వున్నది; అది బెప్పక దీరగ గదె, సుమతీ!
వేరే పేరు మీరు విన కోరినా రెంతో!
కూరిమితో వినుడి ; శ్రీరామ చంద్రులు! నేను.

సీతమ్మ!

పెళ్లికొడక! పేరు చెప్పు!

సీ॥ పేరు చెప్పు మటన్న పెదవుల తడిపేవు;
 పొర పండ్లన్నియు బయట పడున?
పేరు చెప్పు మటన్న మారు బల్కు వదేమి?
 నత్తియా, నంగియా, నాల్కు కురచ?
పేరు చెప్పు మటన్న పెడ చెవిం బెట్టేవు;
 బధిరత్వ మెల్లను బయట పడున?
పేరు చెప్పు మటన్న ఓరగా జూతువు;
 గారాబమా లేక కనుల తీర?

గీ॥ పొరపండ్లన, నత్తైన, బధిరమైన,
 గారబం బైన, తప్పునా? కాన, ఇప్పుడు
 నీదు కేల్ పట్టి నిలిచిన నీరజాక్షి
పేరు చెప్పుమా, వేవేగ, పెండ్లికొడక!

శోభనం

బంతి పువ్వులు దెచ్చి,
పాసుపు పైని దాలిచి,
కురులు పైని తా బోసి,
సాలునా, రాముని భాగ్యం
సీతకు సాలునా ?
నింపతీ నింపతం,
నింపతం గలవారి సంపతం
వలపుల రామయ్యకి,
వనిత సీతమ్మకి శోభనం !
వట్టపు రామయ్యకి,
వణతి సీతమ్మకి శోభనం !

శోభనాలు

పచ్చని పచ్చని పందిళ్ల లోన,
పచ్చని ధనుకోళ్ల పట్టె మంచాలు

-శోభనాలో!

ఆ పట్టె మంచాల నేతేమి నేతో!

-శోభనాలో!

అరి ఇంటి ఎనకాల ఎలగోగు సెట్టు,
ఎలగోగు నారల్లు తీసి మడ లేసి,
మడిసిన ఆ నార మడ దొక్కినారు !
సీకట్నీ ఆ నార సీరేసినారు !
ఎన్నెల్ని ఆనార ఏండేసినారు !

-శోభనాలో!

సుబద్ర సేతుల్ని పేనిన్న నులక !
వాద మాడి నేశారు అన్న దమ్ముల్లు !
పంత మాడి నేశారు బావ మరదుల్లు !
తరక మాడి నేశారు తండ్రి కొడుకుల్లు !

-శోభనాలో!

ఆ పట్టె మంచాల నేతేమి నేత?
 కాల క్షణ కడి ఎండి రేకుల్ల నేత;
 బొడ్డున పొన్నారి పువ్వుల్ల నేత;
 తలకాడ తామరి పద్మమ్ము నేత,
 వల్లి లొత్తా కుండ మల్లిలే పోశారు!

శోభనాలో!

మల్లి లొత్తా కుండ ఇల దూదిపరు పేశో!
 తూరుపు గదుల్లు, పడమటి గుమ్మాలు,
 గాజుకాయ పటె మంచం గళ్లన్ని ఏసి,
 మువ్వల్ల దుప్పటి ముసుగార గప్పి,
 నాలుక్కొళ్ల కాడ నాలుగు దీపాలు!

శోభనాలో!

ఆ పట్టె మంచాల ఎవరు పండారు?
 సీతమ్మ శ్రీరాము కలిసి పండారు!
 సీతమ్మ వళ్లంత సిరు సెమట లోసె!
 ఇసర వోయి రామయ్య, ఇసినిగర్రలతో!
 ఇసిరినా పోదమ్మ ఈ పుది సెమట!
 ముసిరినా పోదమ్మ ముత్యాల సెమట!

శోభనాలో!

తలుపుల దగ్గర

కృ - శ్రీదేవీ! నే శ్రీ రంగేశుడ!
చే కొని తలుపులు తీయవె! నను
లో కొని తలుపులు వేయవె!

॥శ్రీదేవి॥

భా - వన్యగ్నే యష్టముగ మ్రింగిన
వాడవు నీవు గదోయి?

॥శ్రీదే వెందుకు?

వట్టి నేరములు రెట్టించక,
చే పట్టి యేలుకో తరుణీ! నను
గుట్టు బెట్టకే, తరుణీ!

॥శ్రీదేవి॥

భా - వట్టి మాటలని యెట్లు బల్కెదవు?
గట్టిగ దెల్పెద వినుమా! నీ
దిట్ట దనము పో గనుమీ
శ్రీదే వెందుకు? వేకొను టెందుకు?
చర్చ లేల, పోవోయి!

॥శ్రీదే వెందుకు?

కృ - అన్యాయపు నిందలు నాపై నిడి,
అగడు చేతు వదె, భామా?
నీమగని గానటె లేమా?

॥శ్రీదేవి॥

భా - అన్యుల మగడపు అయి నీ
వుండగ, జగడ మేల, పోపోయీ!
అగడ లేక పోపోయీ!

॥శ్రీదే వేందుకు?

కృ - అన్యము నీకం టెరుగ నటంచును,
అగ్ని పెటెదనే, చెలియా! మద
నాగ్ని నణవవే, చెలియా!

॥శ్రీదేవి॥

తలుపుల దగ్గర

- భా - వాకిట నిలుసుని వగలు బలికెవు,
వన్నెకాడ ! పోవోయి కృష్ణా !
వన్నెకాడ ! పోవోయి !
గోయిందుడ వని, సక్కని దేహము,
గోళ్లు కందె నేమోయి, కృష్ణా ?
- కృ - గోవర్దనగిరి పరవత మెక్కితే,
ఎండల కాకే, భామ, అది !
- భా - కర కంరుడ వని, కమ్ముల దుప్పటి,
కాటుక మర కేమోయి. కృష్ణా ?
- కృ - కాటుక మరకలు కావే, భామరో !
నీటుగ జవ్వాయి పూలే, అవి !
- భా - పద్మనాభుడ వని పై పచ్చడము
పసుపు లంటె నేమోయి, కృష్ణా ?
- కృ - పసుపు మరకలు గావే, భామ !
నీటుగ జవ్వాయి పూలే, అవి !
- భా - అర్దము రాత్రి నిద్ర పొద్దన,
ఏడి కెళ్లి నావోయి, కృష్ణా ?
- కృ - జోడు కూడి కోలాటము లేస్తుంటే,
అవి జూడ బొయ్యానే, నేడు !
- భా - అవతల వీధిని రుక్మిణి యున్నది !
అటు తిరిగి పోవోయి, కృష్ణా !
- కృ - రుక్మిణి నే నెరుగ, దానిల్ల నే నెరుగ,
దారి జూపవె, భామ, నీవు !

తలుపుల దగ్గర

తలుపు తియ్యవే తరుణిరో! రాధ!

కలికీ! చిన్న కృష్ణుణ్ణి!

కాళింగ మర్దనము గావించి, వేగ

యిందు వచ్చితిసి!

తలుపుతియ్యవే!

నందకుమార! నవనీత చోర!

పొందుగానె పోపోర!

సుందరి రుక్మిణి అందుండె ఎడబాసి

ఏల వచ్చితివీ?

వటవత్ర శయన! వారిజ నేత్ర!

ఎచ్చటి కైన పోపోర!

పదహారు వేల గోపిక స్త్రీలను,

కూడిన వాడవుర!

నందకుమార!

తలుపుల దగ్గర

కృష్ణ - తలుపు తీయగ రావే, భామిని !
తలుపు తీయగ రావే, శ్రీమణి !

॥తలుపు॥

మల్లె దండలు దెచ్చి యుంటినే !
మగువరొ గైకొన మంటినే !
పల్లవ పాణిరో ! పంత మేల నాపై ?
ఇంతీ ! పూల బంతీ !

॥తలుపు॥

భామ - టక్కరి వాడవు నీవుర ! నీ
చక్కటి మాటలు చాలుర !
వందన మందును, గోవింద, నీకు !
వారిజాక్షుల కడకు పోకుర !

కృ - నతులలొ ముద్దుల రాణివే ! నా
మదిలోన ప్రేమంపు రాణివే !
వన్నెలాడివి నీవు ! ఈ
విరహ మోర్వనె, బాలా !

॥తలుపు॥

తలుపుల దగ్గర

కృష్ణావతారు డొచ్చి, కిలకీలో నిలిసినాడు !
మాలమ్మి, తలుపు తీయవే !
సీతా జయలక్ష్మీ ! తలుపు తీయవే !

కృష్ణావతారుడు రాలె ; కిలకీలో నిలవ లేదు ;
మా లమ్మి - - - - - తలుపు తీయనే !

మశ్చావతారు డొచ్చి మడుగుల్లో నిలిసినాడు !
మా లమ్మి - - - - - తలుపు తీయవే !

మశ్చావతారుడు రాలె, మడుగుల్లో నిలవ లేదు,
మా లమ్మి - - - - - తలుపు తీయనే !

బుద్ధావతారు డొచ్చి, భూమిలో నిలిసినాడు !
మా లమ్మి - - - - - తలుపు తీయవే !

బుద్ధావతారుడు రాలె, భూమిలో నిలవ లేదు,
మా లమ్మి - - - - - తలుపు తీయనే !

తలుపుల దగ్గర - సంవాదం

- కృష్ణ - తల్లియశోద తనయుడ నేను
తలుపు తీయవే భామ ! నాకు -తలుపు-
- భామ - తలుపు తీయమని కులుకుచు బలికేవు
తలుపు రాదు పోవోయి ! కృష్ణ ! -తలుపు-
- కృష్ణ - ముచ్చు సోమకుని పిచ్చణగించిన
మళ్ళి మూర్తి నే భామ ! నేను -మళ్ళి-
- భామ - మళ్ళిమ వైతే మడుగులొ నుండక
ఇచ్చట పనియేమోయి ? కృష్ణ ! -ఇచ్చట-
- కృష్ణ - గర్వితుడగు హిరణ్యకశిపు దృంచిన
నరహరినే - ఓభామ ! నేను -నరహరి-
- భామ - గర్వముతో నీవు నరహరి ననెదవు
కారడవికి పోవోయి ! కృష్ణ - కారడవికి-
- కృష్ణ - కూర్మంబైతే నే కుధరము మోసిన
కూర్మ మూర్తి నే ! భామా ! నే -కూర్మ-
- భామ - కూర్మంబైతే బురదలొ నుండక
ఊరక పనియేమోయి ? కృష్ణ ! -ఊరక-
- భామ - పల్ల వాధరుల ఇండ్లు తిరిగి ఇటు
మెల్లగ వస్తీవోయి కృష్ణ ! -మెల్లగ-
- కృష్ణ - ఎవ్వరి ఇంటికి పోవగలేదు
రవ్వ బెట్టకె భామ ! నను -రవ్వ-

తలుపుల దగ్గర

తినేటి గిన్నె లిస్త, తాగేటి సెంబు లిస్త !

అక్కోళ్ల రాంబాయి ! తలుపు తీయవే !

తలుపు తీయవే !

తినేటి గిన్నె లొల్ల, తాగేటి సెంబు లొల్ల,

అక్కోళ్ల రాంబాయి ! తలుపు తీయవే !

తలుపు తీయవే !

కట్టే సీరా లిస్త, తొడిగే రైకా లిస్త,

అక్కోళ్ల రాంబాయి ! తలుపు తీయవే !

తలుపు తీయవే !

కట్టే సీరా లొల్ల, తొడిగే రైకా లొల్ల !

అక్కోళ్ల రాంబాయి ! తలుపు తీయవే !

తలుపు తీయవే !

అప్పగింతలు

సీతమ్మా ! మీ అత్త వారింటి కేగి,
భూతల మందున ఖ్యాతి చెంద వమ్మ !
సీతమ్మా !

అత్త మామల యెడల అణకువతో మెలగి,
ఉత్తమ నతి వని అనిపించు కొమ్మ !
సీతమ్మా !

పతి సేవ లనయమ్మ అతి భక్తితో నలిపి,
పతి కరుణల నంది, పేరొంద వమ్మ !
సీతమ్మా !

అప్పగింతలు

పోయి రావమ్మ మా తల్లి !

పోయి మీ అత్తింట బుద్ధి కలిగుండు !

॥పోయి॥

గడవపై కూర్చుండి, జడ విప్ప బోకు !

కూర్చు న్నప్పుడే, తల్లి, కురులు దులుప బోకు !

॥పోయి॥

వెండి మట్టెల కాలు, ఎత్తి నడవకుమ !

నడచి నప్పుడే, తల్లి, వేయూచ కమ్మా !

॥పోయి॥

మగవారిని చూచియు, మగువ, నవ బోకు !

తగవు లాడే బోట, తల యెత్త కమ్మా !

॥పోయి॥

పతి కంటె ముందు లేచి, పను లెల్ల దీర్చి,

పతి పాదముల సేవ, భక్తితో సేయుమా !

॥పోయి॥

అప్పగింతలు

రావె చిలకల కొలికి, రత్నంపు కలికి!

రావె రత్నంపు కొలికి, కన్నుల్లా కొలికి!
ఎవరి సొమ్మైతివే వయ్యారి నువ్వు?

అవుగాని, నువు మాకు బలిమి ఏదమ్మా?
నీ అత్త, నీ మామ, నిన్నేమ నంటే,

మాకు బలిమే దమ్మ, మారు మాట్లాడ?
ఏకాంత మని నీకు ఎన్ని చెప్పెను?

చెలియ ఎవ్వరితోను ఎరిగించ బోకు!
గారాల కూతుర్ని కౌగిట చేర్చి,

తల్లి కౌగాలించి కన్నీరు వొలిపే!
ఎనిమిదేళ్లు పెంచి ఈ కన్య నిపుడు,

వదిన నీ కప్పగిస్తే మోయమ్మ!
పాలలో ముంచెత్త, సేత ముంచెత్త,

బంగారు బొమ్మ వలె చేతి కందీయ,
బంగారు పళ్లెము లోను పాలు నెయి బోసి,

అ కాంత చెయ్యద్ది, చేతులో వుంచి,
హస్త కంకణాల సీతను దెచ్చి,

ఆ రామ చేతిలో చెయ్యప్పగించి,
సురటిపూ కడియాల జానకిని దెచ్చి,

కౌశల్య చేతిలో చెయ్యప్పగించి!

మట్టెలు పిల్లేళ్ల మగువను దెచ్చి,
 కైకమ్మ చేతిలో చెయ్యప్పగించి,
 సురటి పూకడియాల జానకిని దెచ్చి,
 శాంతమ్మ చేతిలో చెయ్యప్పగించి,
 చేతులు వైవేసి, తను కౌగలించి,
 కుసుమశర గంధి తన కూతు ర్నప్పగించే!

కుందనములు దెచ్చిరి, మకర కుందనములు !
 వశిష్ట, హనుమాన్లు, పేరావరించిరి !
 పువ్వులు, బుక్కాలు, బగ్గుండాలతో,
 రాముడు సీతను దండాడగాను !
 మానెడు సోలడు ముత్యాలు దెచ్చి,
 వడి బియ్యము దెచ్చి, తల్లి వడి గట్టె !
 కందపిలక వేసి, తల్లి వడి గట్టె !
 ఉగ్గు గిన్నె వేసి, తల్లి వడి గట్టె !
 పాలు గాచ నేరదు, బాల సుమీ, వదిన !
 నెయ్యి గాచ నేరదు, నెలత సుమీ, వదిన !
 బుద్దు లెరుగదు, మంకు బుద్దులే గాని !
 బుద్ధి వచ్చిన దాక, దిద్దుకో వదిన !
 ముత్యాలు భాషికం అల్లాడగాను,
 పడతిని పలుమారు తిరిగి చూడగను !

తలుపుల దగ్గర

కృష్ణుడు - ఏమే భామ! వాకిలి తీయవు?
ఇంటి లోపలికి వచ్చెదనే! భామ!
ఇంటి లోపలికి వచ్చెదనే!

భామ - నీ మొగ మెరెగను! చీకటిలోన
ఎందు కొచ్చెద వోయి కృష్ణ?
ఎటనుం చొచ్చితి వోయి, కృష్ణా?
నీ వెవరవా చెప్పవోయి?

కృ - సరగున వేదంబులు భువి దెచ్చిన
జలచర పతినే, భామ! నే
జలచర పతినే, భామ!

భా - జలచర పతి వైతే, కృష్ణ!
జలధి కడకు పోవోయి, కృష్ణ!
జలధి కడకు పోవోయి!

కృ - మందర గిరి నా మూపున నిల్పిన
కూర్మ రూపినే భామా! నే
కూర్మ రూపినే భామ!

- భా - కూర్మ రూపుడవు నీవైతే, కృష్ణ !
కొండ కడకు పోవోయి, కృష్ణ
కొండ కడకె పోవోయి !
- కృ - రాక్షసుడౌ ఆ రావణు దృంబిన
రాముడనే, గుణధామా ! నే
రాముడనే గుణధామ !
- భా - శ్రీరాముడ వైతే మేలాయెను !
సీత కడకు పోవోయి, కృష్ణ !
సీత కడకు పోవోయి !
- కృ - పాపడనై నే గోవుల గాచిన
గోపాలుడనే కొమ్మా ! నే
గోపాలుడనే కొమ్మా !
- భా - గోపాలుడ వైతే మేలాయెను !
గొల్ల మందలకు పోవోయి, కృష్ణ !
గొల్ల మందలకు పోవోయి !
- కృ - చిట పట చినుకులు దుప్పటి తడిసెను,
తలుపు తీయవే, భామా !
చల మేలనే, సత్యభామా ?

ఒడి నింపరే

ఇందుముఖికి, సుందరాంగికి,
ఇప్పుడే వడి నింపరే !

॥ఇందు॥

అలరు గంధం, పునుగు, జవ్వాజి,
తత్తర మెడ బుయ్యరే !

॥ఇందు॥

మామ దశరథ దెచ్చినది,
మామిడివండ్లు వడి నింపరే !

॥ఇందు॥

కాజు, కజ్జర, నారుకేళీ,
కాంతకు ఒడి నింపరే !

॥ఇందు॥

బావ దెచ్చిన బంతి పువ్వులు,
భామకు వడి నింపరే !

॥ఇందు॥

మరది దెచ్చిన మల్లె పువ్వులు,
మగువకు వడి నింపరే !

॥ఇందు॥

అప్పగింతలు

వదినరొ ! నా పుత్రి ఇది, ఒప్పగింతు !
పదిలంబుగను బెంచ, భారంబు మీది !
పాలతో పుత్రి, నీ పాలు చేసితిని !
ఏలాగు బెంచెదరొ, ఈ నారీమణిని !
ఎన్ని ప్రతములు నే నోచి కంటి, నా
కన్నతల్లిని ! బెంచ కర్తలు మీరు !
కన్నీరు విడకమ్మ, కనకంపు బొమ్మ !
మాయమ్మ, సీతమ్మ ! పోయి రావమ్మా !
తలవాకిటను నిలచి, తల విప్ప బోకు !
ఎగువతో మగవారు తలలెత్తి చూచెదరు !
పొరుగిల్లు బోకమ్మా, పోరాట మొచ్చు,
అత్తమామలు అడవిడలుతోను !
కాలెత్తి ఘల్లు ఘల్లు నడువ బోకమ్మ !
వదిమందిలో మనకు వలచవు నమ్మ !
పతికన్న ముందర, పవళించ కమ్మ !
సంధ్యవేళలో నిద్ర చాలించ వమ్మ !
భూమిలో పర పురుషులు ఎందరొ, కొమ్మ !
అన్నదమ్ముల వలె భావించ వమ్మ !
పతి కన్న వేరొక్క గతి లేదు, కొమ్మ !
పతియే దైవంబని భావించ వమ్మా !

అప్పగింతలు

అత్తవారింటికి అంపింబెదము నిన్ను !
అతి బుద్ధి కలిగుండు మా సీతమ్మ !

ఉత్తమ గుణముల గొప్పగ బోదలచు,
ఉల్లాసమున నుండుమా ! సీతమ్మ !

మణులు మించిన నారీ మణులు మీ సెల్లెండు !
మన్నించి కూడుండుమా ! సీతమ్మ !

మానినీ! అత్తమామల యందు
విశ్వాసముగ నుండుమా ! సీతమ్మ !

భూనాథు డైన నీ పురుషుడు, రాముడు !
పూని గొలుచు చుండుమా ! సీతమ్మ !

గుణవంతు లైన ముగ్గురు మరుదు లున్నారు !
కొడుకుల వలె చూడు, మాదు సీతమ్మ !

మురియుచు శ్రీరామస్వామి సేవలో,
నిరతముగ నీ వుండు, మాదు సీతమ్మ !

తలుపుల దగ్గర

దండమురా, కృష్ణా ! దండముర నీకు !
దండము పెట్టెద, దారిడరా ! కృష్ణ !

దండ మంటే బహు గండమే, ఓ చెలి !
దండము పెట్టిన దారిడనే ! భామ !

నగధర ! నీ సరి మగవారితో వాదు,
తగదెల్పు, నే పసి దాననురా ! కృష్ణ !

పసిదానవా నీవు పైమాట లాడేవు !
పసిదాని కేల ఈ పౌరుషము ? భామ !

పౌరుష మాడేటి పణతు లచ్చట నుండ,
వారిజొక్ష ! నాతో వాదేలరా ? కృష్ణ !

వాదించి నేను యీ వసుధలో ధుష్టుల
భేదించి నానే, ఓ చెలి ; వినవే ! భామ !

శేష శయన ! శ్రీరావూరి పుర వాన !
అరడి సేయుట మేలటరా ? కృష్ణా !

అప్పగింతలు

జనకుండు ఆ వేశ తన సతితో కూడి,
తన బిడ్డలను చాల దయతో పిలిచి,
కలికి సీతమ్మ ! చుక్కవు పైడి బొమ్మా !
చిలుక పలుకుల యింతి ! చెంగల్వ బంతి !
శృంగార మైన తన సెల్లెండ్ర తోను,
అంగనామణి జానకమ్మ, తావచ్చె.

అతివేగ దశరథుని, అతని భార్యలను,
కుతుకంబుతో పిలిచి కూర్చుండ బెట్టి,
పొసగ కౌశల్యను పూజించెను, బాల.

కన్నీరు కారంగ, కడు చింత తోను,
చిన్న మా సీతమ్మ వై పట్టి తాను,
చెలు వైన కౌశల్య చేతులో బెట్టి,

పలికె నప్పుడు, తాను బహు వేడుక గొనుచు.
వరనతో వినవమ్మ, వదినె, కౌశల్య !
ఎరుకతో నీకు నేను, ఎన్ని చెప్పుదును;
పడతి సీతమ్మ, పసిబిడ్డ సుమ్మి !
ఎదుట నుండగ నేను ఎడబాయ నమ్మ !

ఈ చిగురు బోడిని, నాయింటి యందు,
 నా చేతులతో పెంచినా నమ్మ, వినుము !
 కాంత, మాణిక్యాలు గల తొట్టాపెట్టి,
 వింత గురియల బంతి, వేళ్లాడ గట్టి,
 బాల నందను లెల్ల, పండుకో బెట్టి,
 లాలి జోలలు పాడి, లాలించు కొనుచు,
 ఆడించి నానమ్మ, అంబాడు దాక !
 కడియమును, గజ్జెలును, కాళ్ళకును గట్టి,
 నడవ నేర్పితి నమ్మ, నాతి కొన్నాండ్లు,
 అత్తత్త యని మాట లాడ నేర్పితిని !
 ఇత్తరంగున పెరిగె, ఈ బాలామణి !
 బాల ఏడిచిన వేళ, బొబ్బలు పెట్టి,
 బాల నే లాలించి, సంతోష పడితి,
 వరుసతో వినవమ్మ, వదిన, కౌశల్య !
 ఎరుకతో నీకు నేను, ఎన్ని చెప్పుదును !
 వడతి, ఈ సీతమ్మ పసిబిడ్డ సుమ్మి !

అప్పగింతలు

సుకుమారి నెటు జూతువో! ఇది
సుమశరు వేతి ప్రసూనపు హోతి!

—సుకుమారి నెటు

పూల గోయగ, చెయ్యి పొక్కు, మాయమ్మకు!
మేలు లతా గాత్ర మితోన వేరె!

—సుకుమారి నెటు

వన్నీరు నించు నప్పటికి, తాపము జేయు!
కన్నెల మిన్న, చక్కని ముద్దుగుమ్మ!

—సుకుమారి నెటు

చిలుకకు పద్మము చెప్పిన, శ్రమ నొందు!
అతివ నీలవేణి అంబుజ పాణి!

—సుకుమారి నెటు

సారెలతో అప్పగింతలు

ఏనుగుల మీదనే,
సారె లొచ్చినవి !
ఎత్తు పిర్రల వదినె !
సారందు కోవె !

గుర్రాల మీదనే,
సారె లొచ్చినవి !
గుండు పిర్రల వదినె !
సారందుకోవె !

పెరుగు బువ్వలు పెట్టి,
పెంచుకో వదిన !
నల్ల బువ్వలు పెట్టి,
సాదుకో వదిన !

అప్పగింతలు

సీత వన్నెండేళ్ల లేత సుమ్మీ, సామి !

పసి బాల సుమ్మీ !

కసి కాయ సుమ్మీ !

రతి కేళి సుమ్మీ !

లాలించి మే లెంచి, మే లెంచి మెల్లిగ,

మే నంద వల సామి !

మోహంపు ముని జడ లాల సుమ్మీ !

అమె మూలము తెలియని ముద్దు సుమ్మీ !

వతి వని నీ మేన పంత మాడే టపుడు,

సింత వలదు సామి !

-సీత-

తండ్రి మేన తాను ముద్దు సుమ్మీ !

తండ్రి మేన తక్కింపు లెక్కు సుమ్మీ !

వతి వని నీ మేన పంత మాడే టపుడు,

సింత వలదు సామి !

-సీత-

అరటి బోదె లాటి అతివ సుమ్మీ !

అమె పలుకులే తియ్య నొలుకు సుమ్మీ !

పలుకు పంచదార సిలుకులతో మవ్వు

పలు కంద వల సామి !

-సీత-

అప్పగింతలు

అత్త, అన్నా మని పెట్టిన్న దాకా,
అత్త అన్నా మని అడగ బోకమ్మా!
వాలవిన రోకళ్లు దాట బోకమ్మా!

ఇంట్లోన అనుకున్న రాస్యంబు మాట,
ఇరుగు పొరుగుల తోటి, ఇల నాట బోకు!

బావ మరదుల తోటి, భయముతో నుండు!
తోటి కోడళ్ల మాట తోసేయ బోకు!
అడ బిడ్డల మాట అడుగు దప్పకు!

మామ దశరథ కేమొ మరి సేవ చేయి!
అత్త కౌశల్యకు అర కాళ్లు వత్తు!

కాటిక్కాయ వడిగట్టి, గంధ మొడిగట్టి,
బొట్టు పెట్టి గట్టి, బొమ్మ నొడికట్టి,
మా తల్లి లక్ష్మీదేవి, పోయి రావమ్మా!
పోయి మీ అత్త యింట్లో బుద్ధి కలి గుండు!

మా దొడ్డి లోపల బంతి పూలుండై!
బంతిపూలు పెట్టి జళ్ళేసె దెవరు?

చిట్టి గుజ్జని గూడు వెట్టొండు కోనె?
అటెవ్వ రాడేరు తల్లి మా సీత?

చిట్టి బొమ్మరిల్లు ఎట్లేసు కోనె?
అటెవ్వ రాడేరు తల్లి మా సీత?

మా తల్లి లక్ష్మీదేవి, పోయి రావమ్మ!
పోయి మీ అత్త దిల్లో, బుద్ధి కలిగుండు!

అప్పగింతలు

అత్తగార వమ్మ! అరడి శాయ కమ్మ!
వత్తులు వత్త కమ్మ, వత్తిగి లుండవమ్మ!

॥అత్త॥

కొడుకును కన్నా నని, కోమలి, పొంగ కమ్మ!
కొడుకును కన్నా వార్కి, గోడ పంచలే నమ్మ!

॥అత్త॥

అత్తగార్లూ కూడ, వెనుక కోడళ్లే నమ్మ!
జ్జిప్తికి తెచ్చుకుంటే, జ్ఞానము వచ్చు నమ్మ!

॥అత్త॥

నీవలె నేనూ వస్తా, నిజముగ నమ్మ వమ్మ!
కొడుకుతో చెప్ప కమ్మ, కోడరిక ముంచ కమ్మ!

॥అత్త॥

సరి సరి గాను వుంటే, పడిపడి దండా లెడుదు!
సిరి దప్పి తిరిగితే, పిడికెడు అన్నా మమ్మ!

॥అత్త॥

అప్పగింతలు

అమ్మ నిన్ను పంపెద,
అత్తవా రింటికి!
ఎత్తి యురమున వెలీ,
ఏమి సేతునే బాల?
ఇన్ని ఏళ్లు పెంచి, నిను
బహు అన్యాయ మొనర్చి
వరుల పాలు చేయుటకు,
వరములు వేడితిని!
బొమ్మరిళ్లు కట్టుకుని,
బొమ్మలాట లాడుచున్న,
చిందులు తొక్కేటి
చిన్నతల్లి నెట్లు మరతునే?
బాలికా మణిరో! నిన్ను
బాలు నైన చేయక,
బాలగా చేసెనే, బ్రహ్మ!
అ బ్రహ్మ నేమ నందునే?

అప్పగింతలు

పతివ్రతా ధర్మంబు
పాటించు కోవే !
పతి వేత నీ కాళ్లు
పట్టించు కోవే !
మొగుడు నీతో వచ్చి
ముచ్చట లాడితే,
వగదాని వలె మీద
పడిపోవె, తల్లి !
తమలపా కుచ్చుకు
తా నొక్క టంటె,
తలుపు చెక్కుచ్చుకు
తల మీద కొట్టు !
ఇరుగు పొరుగు
వారు నిన్నేమ నంటె,
ఇంటికి విచ్చెట్టి,
లేవి రావమ్మ !

అప్పగింతలు

వది నెల్లు మోసి, వన్నెండేండ్లు సాకి,
వన్నెండేండ్లు సాకి, పరుల సేతి కిస్తీ!

ఒప్పగించి తమ్మ, ఒప్పుదల, కృప!
నిను గన్న భాగ్యాన, ఏముంది తల్లీ?

నువ్వు అడె బొమ్మ లాట, ఎవరు అడె రమ్మ?
ఎవరు అడె రమ్మా? ఎల జాతు మమ్మా? ||ఒప్ప||

నువ్వు గట్టె సీరల్లు ఎవరు గట్టె రమ్మ?
ఎవరు గట్టె రమ్మ, ఎల జాతు మమ్మ? ||ఒప్ప||

నువు తొడిగె రైకలు, ఎవరు తొడిగె రమ్మ?
ఎవరు తొడిగె రమ్మ, ఎల జాతు మమ్మ? ||ఒప్ప||

నువు బెటె సొమ్ములు, ఎవరు బెట్టె రమ్మ?
ఎవరు బెట్టె రమ్మ, ఎల జాతు మమ్మ? ||ఒప్ప||

వది నెల్లు మోసి, వన్నెండేండ్లు సాకి,
వన్నెండేండ్లు సాకి, పరుల సేతి కిస్తీ! ||ఒప్ప||

అప్పగింతలు

వదినారో! నా పుత్రి, వప్పగించితి నమ్మ!
కొట్టక, తిట్టక, కోవగించక, తల్లి!
కండ్లాతో బెదరించి, కడుపులో దయ లుంచి!

॥వదినారో॥

సల్లీ అన్నము పెట్టి, సాదుకోండి తల్లీ!
ఉడుకు అన్నము పెట్టి, వుంచుకోండి తల్లీ!
పెరుగు అన్నము బెట్టి, పెంచుకోండి తల్లీ!

॥వదినారో॥

దోసకాయ కొడువాలి సేతి కిచ్చిన, తల్లీ!
కోసీన నీ దయ, వుంచిన నీ దయ!
నంపిన నీ దయ, సాదీన నీ దయ!

॥వదినారో॥

అప్పగింతలు

అప్పగించితిమి ఒప్పుల కుప్పని!

నిన్నప్పగించితిమి !

తొమ్మిది నెలలు మోసి, కంటి నమ్మ!

అమ్మరో నిను గన్న భాగ్య మేది తల్లీ ? ||అప్ప||

చిట్టి బొమ్మలాట ఇక నెవ్వ రాడేరు?

అమ్మరో, నినుగన్న భాగ్య మేది, తల్లీ ? ||అప్ప||

భర్తన్న మాటకు, భక్తి గా నుండమ్మ!

బావ మరదుల మాట, మారు మాటాడకు ! ||అప్ప||

అత్తమామల మాట కెదురు మాట్లాడ కమ్మ !

అడ బిడ్డల యందు, అతి భక్తిగా నుండు ! ||అప్ప||

వీధిలో కురు లిప్పి, కన్నెత్తి చూడకు !

పదిమందిలో కెళ్లి, పన్నెత్తి నవ్వకు ! ||అప్ప||

నెయ్యి గాయ మా సీత, నేరదే తల్లీ!

నీ బిడ్డ సాక్షిగ నేర్పుకో వలెను ! ||అప్ప||

పన్నెండేండ్లు పెంచి, మీకు అప్పగించితిమి !

బరువు భారము అంత, మీదేను, మాతల్లీ ! ||అప్ప||

అప్పగింతలు

కోడి కుయ్యగ, లేచి, దీపంబు బెట్టి,
కన్య పైనము వేసె, పల్లకీ దెచ్చి!
పైనంబులు రేపు పనుపు కుంకాలు,
భక్తితో తమ తల్లి, సీత వడి నుంచె,
దొంతుల భరిణలే, నిలుపు టద్దాలు,
దోమతెర మంచాలె, తూగు టుయ్యాల!
అడ బడుచుని పంపి, యింటికి వచ్చి,
ఇల్లెల్ల చూసుకు, హడలె, జనకుడు!
అడ బడుచుని పంపి, యింటికి వచ్చి,
హడల రాదందురే ! అది మాకు వశమా?
బొమ్మరి శ్లన్నియు పొలు పమర బట్టి,
ఇక నెవ్వ రాడేరె తల్లి మా యింట?
లక్క పిడతల నిండ పప్పమర బోసి,
ఇక నెవ్వ రాడేరె తల్లి, మా యింట?
వీటికి మాటికి డబ్బు లిమ్మునుచు,
ఇక నెవ్వ రాడేరె తల్లి మా యింట ?

మంగళహారతి

శృంగారముగ సీతకు మంగళ సూత్రము కట్టి,
శృంగారవతిగ నీకు మంగళ హారతు లివిగో!

సీతారామ జానకి జయ మంగళం !

సీతారామ జానకి శుభ మంగళం !

ముని వంటి తట లోను, తాటాకు ముదువ ముడిచి,
ముని వంటి సాధ్వి! నీకు ముత్యాల హారతు, లివిగో !

॥సీతారామ॥

జీలకర్ర, బెల్లము, సీత శిరసున బెట్టి,
సీతా శ్రీరాములవారు చిరునవ్వు నవ్వే రంట !

॥సీతారామ॥

మూడోది నామము పోకండ అమర జేసి,
నారాయణమూర్తులకు, మేలైన హారతు లివిగో !

॥సీతారామ॥

మంగళ హారతి

హారతి గైకొను అమర శాయక!
అశ్రీత పాల! శ్రీరామచంద్ర !

॥హారతి॥

శివుని విల్లు విరచి, సీతను పెండ్లి యాడి,
పరశురాముని భంగ పరచిన శ్రీరామ !

॥హారతి॥

లక్ష్మణ సోదర! తక్షణం వేగియు,
ఈ స్థితి లోన, ఇక దయ చూడు !

॥హారతి॥

అహల్యా శాప విమోచన విహార !
సీతా మనోహర! శ్రీరామ చంద్ర !

॥హారతి॥

మంగళ హారతి

మంగళ మమ్మ, మా యమ్మ, సీతమ్మతల్లీ!

జనక రాజు పుత్రికవై,

జానకి యను పేరు తోడ,

శ్రీకరు డగు శ్రీరాముని

ధర్మపత్ని వైన నీకు,

మంగళ మమ్మ, మా యమ్మ, సీతమ్మతల్లీ!

లంక రాజు రావణుండు,

లంకకు గొనిపోయి మిగుల,

అష్ట కష్టములు పెట్టె!

అన్ని యోర్చిన తల్లీ!

మంగళ మమ్మ మా యమ్మ, సీతమ్మతల్లీ!

నీ మహాత్య మెరిగి, స్త్రీలు,

నిన్ను బోలు పతివ్రతలు,

ఈ పుడమిని కలకాలము,

ఇంపుగ వర్దిలుదు రమ్మ!

మంగళ మమ్మ మా యమ్మ, సీతమ్మతల్లీ!

మంగళం

మానినిరో! మాధవునకు
మంగళం బని కొనియాడగ,
మానవతులు కూడి, వేగ
దీన జనుల బ్రోవు మనుచు !
గాన లోల, గారవించు ! ||మానినిరో||

మకరి చేత జిక్కి, హరి
మొరలు పెట్టగా, తికమకలై,
నకలాత్ముడు వేగవచ్చి,
నకలానుత శస్త్రమున
మకరి ద్రుంచి, కరి గలసిన! ||మానినిరో||

అంబ, తపసి వెగటు బుద్ధి,
అంబరీషుని శపియింపగ,
డంబ మనుచు చక్రం బంటి,
కుంభినీ తనయార్చితులకు,
సంభ్రమమును కలిగించును! ||మానినిరో||

తులువ లైన కౌరవులు,
వలువ లొల్వగ, కరుణ గలి,
కలత దీర్చి, పిలువక తా తరలీ వచ్చి,
వలువ లిచ్చి, వగ బాపిన ! ||మానినిరో||

మంగళం

వీట మీద గజలు, పిరికిటి అంబులు,
రాత్రిళ్ల నే గంటి రామ కలలు!
కోట సుట్టిన రెండు కోగిళ్ల కుయ్యంగ,
నవ్వుత సీతమ్మ నగరి కెళ్లగను!

మంగళం మంగళం, మాధవా నీకు!
మంగళం మంగళం! వారికి జయ
మంగళం మంగళం!

అందంగ కౌశల్య అయోధ్య నుండంగ,
మంగళనూత్రము సేయు మరియాదగ!
సేసింది కౌశల్య, సేతాశపడి పెట్టి,
శృంగార మంపరే, సీతమ్మ మెడకు! ||మంగళం||

జీలకర్ర, బెల్లాము, అది మూడు దోసిళ్లు,
సీతమ్మ శిరసున అంటే టప్పుడు,
భరత శత్రుఘ్నులు వారన్న దమ్ములు,
భక్తితో సై పట్టి కంకణం కట్టు! ||మంగళం||

రత్నాలు, ముత్యాలు, అవి మూడు దోసిళ్లు,
 సీతమ్మ శిరసున పోసే టప్పుడు,
 సీతమ్మ శిరసున పోసే టప్పుడు,
 రామయ్య శిరసున సీతమ్మ బోసు ! ॥మంగళం॥

కుంకుమ బరిణాలు, కాటిక కాయలు,
 ఎండీది సిక్కెంటె, పమిడి దువ్వెన,
 ఇన్ని సొమ్ము లిచ్చే, అభరణ శాలలో !
 ఒప్పుకో రామయ్య తప్పులు మావి !
 ॥మంగళం॥

వంటెద్దు కొమ్మంట, వొల్లంత నలువంట,
 పాదాలు తెలువంట, బనవన్నకు !
 పంచవన్నెల ముగ్గు, పల్లెములో బోసుకుని,
 ఆవుపెయ్య నిచ్చి అంపరాదమ్మ !
 ॥మంగళం॥

మంగళం

తల్లిగా రింటికి తావాయె, గౌరమ్మ !
అంతట్టా ఈశ్వరుడు పిలువ నంపె !
సారెకు, నన్నబియ్యంపు సద్దులు,
నఖియరో, గారుకు పంప వలెను !

జయ జయ మంగళం !

నిత్య శుభ మంగళం !

అడు పిల్ల వని, అన్ని నీ కిచ్చిరి,
అల్లుని కేమి అరుణ మిచ్చిరి ?
సన్నసన్న ముత్యాలు, బంగారు తాంబూలం,
నందు నందున కెంపు దాప లేదా ?

జయ జయ మంగళం !

నిత్య శుభ మంగళం !

అరతీ గంటలు, గురు పూజ పుస్తకం,
బంగారి నాగనరం, ఈయ లేదా ?

జయ జయ మంగళం !

నిత్య శుభ మంగళం !

పుట్టి నింటికి గారు, పోయి వస్తివి గాని,
ఏమేమి తెస్తివా, చెప్పవలె నాతోని, సిగ్గు వడకా.
మావారు పేదవారు ! మా కేమి కలదయ్య ?
ఒప్పుకో, శివరాజు, తప్పు లేరక !

జయ జయ మంగళం !

నిత్య శుభ మంగళం !

మంగళం

జయ మంగళం ! జయా శుభ మంగళం !

అంబన, అలివేణి అనంద మాడగ,
పంచన, అలివేణి పంత మాడు !

నిగ నిగ మెరిసేటి నిండు పందిట్లోను,
నిలిసెనే అలివేణి నిశ్చలంగ !

జయ మంగళం ! జయా శుభ మంగళం !

అ పాడు మిట్టన, పల్లేరు కాయల్లు !
ఉద్ది పువ్వుల సెండ్లు, పద్దకొండు !

ఒక సేత వుంగరం, ఒక సేత బొంగరం,
ఒక సేత వుద్దగిరి కంకణం !

జయ మంగళం ! జయా శుభ మంగళం !

వియ్యపురాలికి మంగళం

మంగళం, జయ మంగళం!
మా వియ్యపురాలి నడతలకు
మంగళం, జయ మంగళం!

॥మంగళం॥

ప్రేమతో నే వియ్యపు రాలికి,
అరటి పండు ఇస్తే,
తొక్కతో మింగి, కక్కుకొనే!

॥మంగళం॥

చింతమాను చిగురే చూడు!
వియ్యపురాలి నుదురే చూడు!
వందిట్లో స్తంభా లన్నీ, గడగల్లాడే!

॥మంగళం॥

వియ్యపురాలు తులసి పూజ కెడుతుంటే,
పైట జారి కింద పడే!
అన్న వచ్చి, పైట సర్దే!

65064

॥మంగళం॥